

Federacije" d.o.o. Sarajevo ("Службене новине Федерације БиХ", број 33/10) и тачке III. Одлуке о одобравању утрошка средстава "Други текући rashodi Terminali Federacije BiH" utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine за 2011. godinu Federalnom ministarstvu finansija ("Службене новине Федерације БиХ", број 34/11).

IV.

За реализацију ове одлуке задужују се привредно друштво "Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo и Федерално министарство енергије, рударства и индустрије, свако у оквиру своје надлежности.

V.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

V. број 223/2014

13. фебруара 2014. године

Sarajevo

Premijer

Nermin Nikšić, s. r.

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06) и члана 355. Закона о пословима друштвима ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02 (Исп), 29/03, 68/05, 91/07, 84/08, 88/08, 7/09 (Исп.), 63/10 и 75/13), Влада Федерације Босне и Херцеговине на 42. жупној сједници, 13.02.2014. године, доноси

ODLUKU**O POVEĆANJU OSNOVNOG KAPITALA
GOSPODARSKOG DRUŠTVA ZA SKLADIŠTENJE
TEČNIH GORIVA "TERMINALI FEDERACIJE" D.O.O.
SARAJEVO**

I.

Овом одлуком повећава се основни капитал пословног друштва за складиштење течних горива "Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo.

II.

Основни капитал изражен у новцу пословног друштва "Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo, utvrđen Одлуком о оснивању пословног друштва за складиштење течних горива "Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 60/03, 51/04, 8/05, 13/05, 64/05, 8/09, 99/12, 2/13 и 70/13), повећава се за 9.453.391,15 KM.

III.

Повећање капитала из тачке II. ове одлуке извршено је на основу тачке II. Одлуке о давању сагласности за прерасподјелу дијела средстава од средстава пословног друштва "Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo ("Службене новине Федерације БиХ", број 33/10) и тачке III. Одлуке о одобравању утрошка средстава "Други текући rashodi Terminali Federacije BiH" utvrđenih Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine за 2011. godinu Federalnom ministarstvu finansija ("Службене новине Федерације БиХ", број 34/11).

IV.

За реализацију ове одлуке задужују се пословно друштво "Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo и Федерално министарство енергије, рударства и индустрије, свако у оквиру своје надлежности.

V.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

V. број 223/2014

13. фебруара 2014. године

Sarajevo

Premijer

Nermin Nikšić, v. r.

386

На основу члана 19. став 2. Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 42. хитној сједници 13.02.2014. године, доноси

ODLUKU**O IZRADI, SAHRJAJU I PRIMJENI
ŠUMSKOPRIVREDNIH OSNOVA**

I

Предмет ове одлуке је израда, садржај и примјена шумскопривредних основа.

Шумама на простору једног шумскопривредног подручја господари се по одредбама шумскопривредне основе.

II

Шумскопривредна основа за државне шуме се доноси за период од десет година и садржи: уводни дио са разложима за доношење и пописом свих катастарских парцела по катастарским општинама које улазе у шумско привредно подручје; стање шума у доба уређивања; анализу и оцјену досадашњег господарења шумама; планове господарења и развоја шума у складу са класификацијом шума и шумског земљишта за наредни уређајни период; количину и динамику сјеча по врстама дрвећа у крупном дрвету и структуру сортимената; обим и врсту шумско-узгојних радова и радова на заштити шума; површине за биолошку репродукцију шума; мјере за одржавање и побољшање биодиверзитета и осталих еколошких и социјалних функција шума; инвестиције за изградњу шумских путева, деминирање и друга инвестициона улагања; кориштење секундарних шумских производа и економско-финансијску анализу господарења шумама у наредном уређајном периоду.

Саставни дио шумскопривредне основе су шумско-господарске карте, уређајни елаборати и књиге евиденција извршених сјеча и шумско-узгојних радова.

III

План господарења шумама и шумским земљиштима из тачке II. ове одлуке састоји се од: плана сјеча, плана шумско узгојних радова, плана производње и технологије рада, плана заштите шума, плана за очување и унапређење диверзитета шумских екосистема, еколошких и социјалних функција шума, плана инвестиционих улагања са посебним освртом на одржавање и изградњу шумске транспортне инфраструктуре и плана кориштења недрвних производа шума.

IV

Шумскопривредну основу за државне шуме доноси кантонално министарство надлежно за послове шумарства (у даљем тексту: кантонално министарство) уз прибављену сагласност Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства (у даљем тексту: Федерално министарство) која се издаје на основу приједлога стручне комисије и мишљења јединице локалне самоуправе.

Шумскопривредну основу за приватне шуме доноси кантонално министарство на основу приједлога стручне комисије и мишљења јединице локалне самоуправе.

V

Без прибављене сагласности Федералног министарства шумскопривредна основа за државне шуме не може се примјењивати.

VI

Корисник шума финансира израду шумскопривредне основе за државне шуме и одговоран је за њену правовремену израду.

Корисник шума дужан је, најмање 120 дана прије истека рока важења шумскопривредне основе, кантоналном министарству, уз захтјев за издавање сагласности, доставити два примјерка новоизрађене основе и мишљење јединице локалне самоуправе на чијем подручју се иста треба реализовати.

Надзор над израдом шумско привредне основе врши се путем кантоналног министарства.

Израда и надзор над израдом шумскопривредне основе за приватне шуме финансира се из буџета кантона.

VII

Шумскопривредну основу може израђивати привредно друштво регистровано за обављање послова у шумарству које у сталном радном односу има најмање четири дипломирана инжењера шумарства/мастера шумарства који ће радити на изради основе, и то:

1. за узгој и заштиту шума,
2. уређивање и отварање шума,
3. искориштавање шума и
4. економику у шумарству.

са радним искуством на наведеним пословима од најмање пет година након завршене високе стручне спреме.

Федерално министарство издаје сагласност за израду шумскопривредне основе привредном друштву које испуњава услове из става 1. ове тачке.

Сагласност за израду шумскопривредне основе из става 2. ове тачке издаје се на период од двије године.

VIII

У прилогу ове одлуке су Елементи за израду шумскопривредне основе који чине њен саставни дио.

IX

Федерална управа за инспекцијске послове - Шумарска инспекција је овлаштена и задужује се да врши надзор над реализацијом шумскопривредне основе.

X

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ" и примјењиваће се до доношења прописа за област шумарства на нивоу Федерације Босне и Херцеговине.

В. број 243/2014

13. фебруара 2014. године
Сарајево

Премијер
Нермин Никшић, с. р.

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ИЗРАДУ ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ

1.

Шумскопривредна основа је основни плански оквир за газдовање шумама на принципу потрајности производње и прихода уз очување и побољшање биодиверзитета и осталих општекорисних функција шума. Шумскопривредна основа се израђује за десетогодишњи период газдовања на нивоу шумскопривредног подручја као цјелине, изузетно се може израђивати на нивоу господарске јединице.

Уколико се шумскопривредна основа израђује на нивоу господарских јединица, тада динамика израде шумскопривредних основа по господарским јединицама унутар једног шумскопривредног подручја не може трајати дужи од три узастопне године. Када се израде све шумскопривредне основе по господарским јединицама

обавезно је направити сумарну шумскопривредну основу за цијело шумскопривредно подручје.

Шумскопривредна основа за шуме у државној својини садржи нарочито: уводни дио; стање шума у доба уређивања; анализу и оцјену досадашњег господарења шумама; планове господарења и развоја шума у складу са класификацијом шума и шумског земљишта за наредни уређајни период; количину и динамику сјеча по врстама дрвећа у крупном дрвету и структуру сортимената; обим и врсту шумско-узгојних радова и радова на заштити шума; површине за биолошку обнову шума; мјере за одржавање и побољшање биодиверзитета и осталих еколошких и социјалних функција шума; инвестиције за изградњу шумских путева, деминирање и друга инвестициона улагања; кориштење секундарних шумских производа и економско-финансијску анализу господарења шумама у наредном уређајном периоду.

Саставни дио шумскопривредне основе су шумскопривредне карте, уређајни елаборати и књиге евиденција извршених сјеча и шумско-узгојних радова.

Под биолошком обновом шума подразумјева се: припрема земљишта за природно подмлађивање, пошумљавање необраслог шумског земљишта, попуњавање, њега и чишћење шумских култура, прорјеђивање састојина, санација пожаришта, превођење деградираних састојина у виши узгојни облик, дознака стабала за сјечу, реконструкцију и конверзију изданаčkih шума, макија, шикара и шибљака, заштита шума, пројектовање, изградња, реконструкција и одржавање шумске инфраструктуре.

2.

Уводни дио шумскопривредне основе садржи:

- a) разлоге за израду шумскопривредне основе;
- b) основне карактеристике шумскопривредног подручја (географски положај, историјски подаци, опис граница, имовинско-правно стање, природне, орографске, хидрографске, климатске, геолошке, педолошке, вегетацијске, минералност, угроженост шума од биљних болести, штеточина, емисије штетних агенаса, шумских пожара и др.);
- c) посебна ограничења у систему газдовања на дијеловима шумскопривредног подручја од посебног значаја (заштићене шуме и подручја са посебном намјеном).
- d) основне карактеристике методике рада која се користи при изради шумскопривредне основе (формирање газдинских класа, прикупљање и обрада података и израда планова).

3.

Стање шума се приказује по класификационим и уређајним јединицама.

Класификационе јединице су: газдинске класе и категорије шума.

Уређајне јединице су: шумскопривредно подручје, господарске јединице, подручје кантона, подручја општина, одјели и одсјеци.

Приказ стања шума садржи и класификацију стабала.

4.

Газдинске класе у високим шумама са природном обновом формирају се на основу проведених, педолошких и вегетацијских картирања, издвајања шумских састојина на основу тих картирања и њиховог сврставања у одговарајуће производне типове шума, на основу еколошкопривредних и узгојних карактеристика тих састојина.

Једна газдинска класа обухвата, по правилу, шумске састојине које припадају једном производном типу шуме. У

случајевима када је производни тип шуме заступљен са мање од 2 % високих шума у шумскопривредном подручју, може се спојити са другим сродним производним типом шуме, односно газдинском класом.

5.

Поред критерија из тачке 4. ових елемената приликом формирања газдинских класа високих шума са природном обновом, као посебан критериј, узима се степен деградираности шуме и земљишта. Дијелови шуме у којима се због великог степена деградираности не може обезбиједити природна обнова, издвајају се на терену, обиљежавају у посебне шумске састојине и сврставају у деградиране високе шуме. То су дијелови шуме у којима је степен склопа састојине 0,4 или мањи за врсте дрвећа сјенке, односно 0,3 или мањи за врсте дрвећа свјетла, гдје је бонитет станишта пети или четврти, гдје је земљиште до те мјере закоровљено или еродирано да нема готово никаквих услова за природно обнављање и гдје величина тих дијелова шуме износи преко 5 хектара.

6.

У шумским засадама (културама) газдинске класе се формирају према припадности станишта (потенцијално стање) одвојено за четинаре и лишћаре. Шумски засади се сматрају пријелазним стадијем ка трајном (природном) стадију шуме и попримају форму уже категорије шуме. При томе се обухватају шумски засади са процијененом дрвном масом и шумски засади без процијенене дрвне масе, које су издвојене и на картама обиљежене као састојине шумских засада. Не обухватају се групе шумских засада који су подигнути у састојинама високих шума са природном обновом у циљу комплетирања обнове.

7.

У изданацким шумама које ће се преводити у високе шуме:

- a) претежно мјерама његе;
- b) претежно чистом сјечом и пошумљавањем;

газдинске класе се формирају на основу проведених педолошких и вегетацијских картирања и других истраживања.

У изданацким шумама које се неће преводити у високе шуме, газдинске класе се формирају на основу заступљености врста дрвећа.

8.

Према узгојном облику (стању састојине), газдинске класе се сврставају у следеће категорије шума: високе шуме са природном обновом, деградиране високе шуме, шумски засади и изданацке шуме.

У високе шуме са природном обновом спадају:

- a) букове;
- b) чисте и мјешовите јеле и смрче и мјешовите јеле, смрче и букве;
- c) чисте и мјешовите бијелог и црног бора;
- d) храстова (китњака, лужњака, сладуна, цера) и
- e) остале високе шуме.

У деградиране високе шуме спадају:

- a) букове;
- b) чисте и мјешовите јеле и смрче и мјешовите јеле, смрче и букве,
- c) чисте и мјешовите бијелог и црног бора;
- d) храстова (китњака, лужњака, сладуна, цера) и
- e) остале високе шуме.

У шумске засаде спадају:

- a) засади јеле и смрче и јеле, смрче и лишћара;
- b) засади бијелог и црног бора и бијелог, црног бора и лишћара;

- c) засади букве;
 - d) засади храстова (китњака, лужњака, сладуна, цера) и
 - e) остали шумски засади.
- У изданацке шуме спадају:
- a) букове;
 - b) храстова (китњака, лужњака, сладуна, цера);
 - c) мјешовите букве и храстова и
 - d) остале изданацке шуме.

9.

Голети и непродуктивне површине сврставају се у следеће категорије:

- a) голети испод горње границе привредне шуме (шибљаци и голети подесне за пошумљавање) и
- b) непродуктивне површине у шумарском погледу (миниране шуме и шуме неподесне за газдовање, крш и голети неподесне за пошумљавање, сталне шумске чистине, шумске комуникације преко 3 метра ширине, трасе далековода и остале непродуктивне површине).

10.

Стабла се класификују по врстама дрвећа, дебљини (дебљинске класе), старости (добни разреди), квалитету, здравственом стању и степену оштећености.

11.

У свим категоријама шума стабла се сврставају у следеће врсте дрвећа: јела, смрча, бијели бор, црни бор, остали четинари, буква, храстови (китњак, лужњак, сладун, цер), племенити лишћари, воћарице и остали лишћари, као и у следеће класе: сви четинари заједно, сви лишћари заједно и све врсте дрвећа заједно.

12.

У високим шумама са природном обновом, деградираним високим шумама и шумским засадама стабла се по дебљини сврставају у следеће дебљинске класе: 5-10, 11-20, 21-30, 31-50, 51-80 и 81 > цм. Стабла тања од 5 цм сврставају се у подмладак.

У изданацким шумама стабла се по дебљини сврставају у исте дебљинске класе као у ставу 1. ове тачке, с тим што постоји још дебљинска класа 0-5 цм.

Стабла прсног промјера 5,00 цм сврставају се у дебљинску класу 5-10, од 10,00 цм у дебљинску класу 11-20, а сходно истом и у остале дебљинске класе.

13.

У високим шумама са природном обновом, деградираним високим шумама и шумским засадама стабла се по квалитету сврставају у узгојно-техничке и техничке класе.

За класификацију стабала према квалитету, у складу са ставом 1. ове тачке примјењују се критерији који су садржани у Таблицама таксационих елемената високих и изданацких шума у СРБиХ, Шумарски факултет, Сарајево 1990.

14.

У циљу приказивања стања шума по газдинским класама, за сваку газдинску класу израђује се списак састојина, по господарским јединицама, које су сврстане у газдинску класу и исказују површине дијелова газдинске класе који припадају појединим господарским јединицама као и укупна површина газдинске класе.

15.

У циљу приказивања стања шума по категоријама шума, за сваку категорију шуме израђује се списак газдинских класа које су сврстане у категорију шуме и

исказују површине газдинских класа и укупна површина категорије шуме.

16.

Залиха дрвета, запремински прираст и други подаци о запремини стабала, у свим категоријама шума, исказују се у кубним метрима свеукупне дрвне масе и масе крупног дрвета примјеном одговарајућих таблица.

17.

Приказ стања високих шума са природном обновом, по газдинским класама и категоријама шума, садржи:

- a) укупну површину, просјечни бонитет станишта за главне врсте дрвећа и просјечни степен склопа састојина;
- b) залиху дрвета по врстама дрвећа и дебљинским класама, у смислу тач. 11. и 12. ових елемената;
- c) процентуалну расподелу залихе дрвета по узгојно-техничким класама и техничким класама, за све четинаре заједно и све лишћаре заједно;
- d) годишњи запремински прираст по дебљинским класама, за све четинаре заједно, све лишћаре заједно и све врсте дрвећа заједно;
- e) дрвну масу стабала пробне дознаке по дебљинским класама, за све четинаре заједно, све лишћаре заједно и све врсте дрвећа заједно;
- f) процентуалну расподелу дрвне масе стабала пробне дознаке по узгојно-техничким класама и техничким класама, за све четинаре заједно и све лишћаре заједно;
- g) стање природног подмлатка према просјечном броју биљака по хектару и узрасту висине 10-50 цм, 51-130 цм и прсног пречника 0-5 цм, по врстама дрвећа у смислу тачке 11. ових елемената;
- h) релативни удио површине коју треба пошумити у циљу комплетирања природне обнове састојина;
- i) процентуалну расподелу обољелих стабала и стабала према степену оштећености по дебљинским класама за све четинаре заједно и све лишћаре заједно.

18.

Максималне релативне грешке процјене таксационих елемената високих шума са природном обновом, одређене на бази 95% вјероватноће, не могу прелазити следеће величине за цијело шумскопривредно подручје или господарску јединицу (ако се ради шумскопривредна основа за господарску јединицу):

- a) ± 1 % за залихе дрвета свих врста дрвећа, свих дебљинских класа и свих квалитетних класа;
- b) ± 2 % за запремински прираст свих врста дрвећа и свих дебљинских класа;
- c) ± 3 % за дрвну масу стабала пробне дознаке свих врста дрвећа, свих дебљинских класа и свих квалитетних класа;
- d) ± 4 % за број биљака, односно стабала природног подмлатка свих врста дрвећа, за сваку класу узраста посебно.

Приказ израчунате грешке процјене се исказује у шумскопривредној основи по ширим категоријама, а у уређајним елаборатима по класификационим и уређајним јединицама изузев одјела и одсјека.

19.

Приказ стања деградираних високих шума, по газдинским класама и категоријама шума, садржи:

- a) укупну површину, просјечни бонитет станишта за главне врсте дрвећа и просјечни степен склопа састојина;

- b) залиху дрвета по врстама дрвећа и дебљинским класама, у смислу тач. 11. и 12. став 1. ових елемената;
- c) процентуалну расподелу залихе дрвета по узгојно-техничким класама и техничким класама, за све четинаре заједно и све лишћаре заједно;
- d) годишњи запремински прираст, за све четинаре заједно, све лишћаре заједно и све врсте дрвећа заједно;
- e) процентуалну расподелу обољелих стабала и стабала према степену оштећености по дебљинским класама за све четинаре заједно и све лишћаре заједно.

20.

Приказ стања шумских засада, по газдинским класама и категоријама шума, садржи:

- a) површину са процијењеном залихом дрвета, површину без процијењене залихе дрвета и укупну површину, те просјечни бонитет станишта за главне врсте дрвећа и просјечни степен склопа шумских засада са процијењеном залихом дрвета за газдинску класу, односно категорију шума као цјелину;
- b) залихе дрвета по врстама дрвећа и дебљинским класама, у смислу тач. 11. и 12. став 1. ових елемената;
- c) процентуалну расподелу залихе дрвета по узгојно-техничким класама и техничким класама, за све четинаре заједно и све лишћаре заједно;
- d) годишњи запремински прираст по дебљинским класама, за све четинаре заједно, све лишћаре заједно и све врсте дрвећа заједно;
- e) дрвну масу пробне дознаке проред, по дебљинским класама, за све четинаре заједно, све лишћаре заједно и све врсте дрвећа заједно;
- f) стање природног подмлатка према просјечном броју биљака по хектару и узрасту висине 10-50 цм, висине 50-130 цм и прсног пречника 0-5 цм, по врстама дрвећа у смислу тачке 11. ових елемената;
- g) процентуалну расподелу обољелих стабала и стабала према степену оштећености по дебљинским класама за све четинаре заједно и све лишћаре заједно.

21.

Стање шумских засада, по газдинским класама и категоријама шума, приказује се и по класама старости од по 20 година. По овим класама старости приказује се површина и залиха дрвета по врстама дрвећа за газдинске класе, односно категорије шумских засада.

22.

Приказ стања изданаčkih шума, по газдинским класама и категоријама шума, садржи:

- a) укупну површину газдинске класе, односно категорије шуме;
- b) залихе дрвета по врстама дрвећа и дебљинским класама, у смислу тач. 11. и 12. ових елемената;
- c) годишњи запремински прираст за све четинаре заједно, све лишћаре заједно и све врсте дрвећа заједно.

23.

На начин утврђен за изданаčke шуме приказује се и стање минираних шума и шума неподесних за газдовања које се налазе на непродуктивним површинама у шумарском

погледу (тачка 9. ових елемената), с тим што се посебно третирају високе, а посебно изданачке шуме.

24.

У шумскопривредној основи стање шума се приказује по слиједещим уређајним јединицама: шумскопривредно подручје, господарска јединица, подручје кантона, подручје општине, одјел и одсек.

25.

За сваку уређајну јединицу, изузев одјела и одсека, приказ стања шума садржи:

- a) за високе шуме са природном обновом укупну површину и податке из тачке 17. ал. б) до ф) и тачке 9. ових елемената;
- b) за деградирание високе шуме укупну површину и елементе из тачке 19. ал. б) до е) ових елемената;
- c) за шумске засаде површину са процијењеном залихом дрвета, површину без процијењене залихе дрвета, укупну површину и елементе из тачке 20. ал. б) до г) и тачке 21. ових елемената;
- d) за изданачке шуме укупну површину и податке из тачке 22. ал. б) и ц) ових елемената.

26.

За шумскопривредно подручје и господарске јединице приказују се дужина јавних и шумских камионских путева који пролазе кроз шуме и шумска земљишта или их тангирају и степен отворености шумскопривредног подручја и господарских јединица, а посебно степен отворености свих високих и свих изданаčkih шума.

27.

У уређајним елаборатима господарских јединица, који су саставни дио шумскопривредне основе, приказује се стање издвојених шумских састојина. Приказ стања шумских састојина садржи:

- a) списак површина шумских састојина по одјељењима и одсјецима у господарској јединици;
- b) за састојине високих шума са природном обновом: ознаку састојине и њену површину, ознаке припадности газдинској класи, категорији шуме, подручје кантона и подручју општине, степен склопа састојине, бонитетни разред станишта по врстама дрвећа, омјер смјесе, залихе дрвета по врстама дрвећа и дебљинским класама, по једном хектару и на цијелој површини састојине и грешку процјене укупне залихе дрвета при 95% вјероватноће;
- c) за састојине деградираних високих шума податке из алинеје б) ове тачке, изузев грешке процјене залихе дрвета;
- d) за састојине шумских засада са процијењеном залихом дрвета податке из алинеје б) ове тачке и старост састојине;
- e) за састојине изданаčkih шума и за састојине које су неподесне за газдовање: ознаку састојине и њену површину, ознаке припадности газдинској класи, категорији шуме, подручје кантона и подручју општине, омјер смјесе, залиху дрвета по врстама дрвећа и дебљинским класама, по једном хектару и на цијелој површини састојине.

28.

Уређајни елаборат за сваку господарску јединицу садржи и рекапитулације одговарајућих података из тачке 27. ових елемената за дијелове газдинских класа, категорија шума, подручја кантона и подручја општина.

Уређајни елаборат за шумскопривредно подручје садржи и рекапитулације одговарајућих података из тачке 27. ових елемената за газдинске класе, категорије шума, господарске јединице, подручје кантона, подручје општина и укупно за шумскопривредно подручје.

29.

Саставни дио шумскопривредне основе су шумскопривредне карте:

- a) основна карта у коју се уцртавају: вањске границе шумско-господарског подручја, границе унутрашње подјеле шуме, границе заштићених шума и шума са посебном намјеном, границе минираних површина, шумске комуникације и други објекти;
- b) педолошка карта;
- c) карте реалне шумске вегетације;
- d) карта производних типова шума (типолошка карта);
- e) карта газдинских класа. Поред ознака газдинских класа, у ову карту се уцртавају јавни и шумски камионски путеви, као и шумски камионски путеви који се планирају за изградњу у наредном уређајном периоду;
- f) карта угрожености шума од пожара која садржи границе површина по степену угрожености, објекте противпожарне заштите, све јавне и шумске путеве, водотоке, акумулације, објекте привредног друштва и све остале објекте у шуми и на шумском земљишту, далековода, депоније и друге релевантне податке.

Основна карта се израђује у мјерилу 1:10.000, а остале карте у мјерилу најмање 1:25.000.

30.

У дијелу шумскопривредне основе: "Анализа и оцјена досадашњег господарења шумама" упоређује се и анализира стање шума према претходној и новој шумскопривредној основи, образлажу настале разлике и врши анализа и оцјена извршења планова претходне шумскопривредне основе.

31.

Упоређујући стање шума према претходној и новој шумскопривредној основи нарочито се анализирају и образлажу разлике у погледу:

- a) површина по категоријама шума и за шумскопривредно подручје;
- b) величине и квалитета залихе дрвета по врстама дрвећа и дебљинским класама, а за шумске засаде и по класама старости, по категоријама шума и за шумскопривредно подручје;
- c) величине запреминског прираста по врстама дрвећа, по категоријама шума и за шумскопривредно подручје;
- d) степена отворености свих високих шума, изданаčkih шума и свих шума и шумског земљишта за господарске јединице и шумскопривредно подручје;
- e) здравственог стања и степена оштећености стабала за све четинаре заједно и све лишћаре заједно по дебљинским класама за газдинске класе и шумскопривредно подручје.

32.

Анализира се и оцјењује извршење слједећих планова претходне шумскопривредне основе:

- a) количина и динамика сјеча по врстама дрвећа и структура сортимената, а нарочито се анализира начин извршења етата с обзиром на примјењени

- систем газдовања и површину на којој је етат реализован и указује на предности и недостатке;
- b) обим и врста шумско-узгојних радова и радова на заштити шума, а посебно се указује на квалитет извршених радова и констатује да ли је пошумљавање садњом извршено по обиму у складу са планираним по шумскопривредној основи, те на ефекте проведених мјера заштите шума;
 - c) мјера на одржавању и побољшању биодиверзитета и осталих еколошких и социјалних функција шума;
 - d) инвестиције у изградњу шумских путева и остала инвестициона улагања, а нарочито се указује на посљедице неизвршених инвестиционих улагања за изградњу шумских путева;
 - e) остали радови биолошке обнове шума;
 - f) кориштење недрвних шумских производа.

Поред анализе и оцјене из става 1. ове тачке, даје се и критичка оцјена газдовања шумама у протеклом уређајном периоду и указује на могућности унапређивања газдовања у наредном уређајном периоду.

33.

На основу утврђеног стања шума, анализе и оцјене досадашњег газдовања и утврђених циљева газдовања, шумскопривредна основа садржи планове из тачке 1. став 3. ових елемената који се израђују по обиму и динамици.

Планови морају да буду усклађени са вишеструким општекорисним функцијама шума.

Код израде планова не обухватају се шуме које су проглашене заштићеним и шумама посебне намјене, којима ће се газдовати у складу са одлукама о њиховом проглашењу.

34.

Планови газдовања се израђују за газдинске класе као основне јединице планирања.

За сваку газдинску класу утврђује се циљ газдовања тако да се обезбједи трајно повећање приноса шума и унаприједи општекорисне функције шума.

Планови газдовања за остале јединице планирања израђују се на основу планова газдовања за газдинске класе.

35.

При утврђивању циља газдовања за газдинску класу, врши се избор:

- a) врста дрвећа и њиховог омјера смјесе на нормални састав шуме;
- b) система газдовања шумом који ће се примјењивати у наредном уређајном периоду;
- c) узгојног и структурног модела коме ће се тежити у процесу газдовања шумом.

36.

За газдинске класе високих шума са природном обновом у којима се примјењује систем газдовања скупинасто-преборним сјечама и преборним сјечама, модел се дефинише величином нормалне залихе дрвета и њеном структуром по врстама дрвећа и дебљинским класама, према одговарајућим нормама за разнородне шуме, са стањем у средини уређајног периода.

За газдинске класе високих шума са природном обновом у којима се примјењује систем газдовања скупинастим сјечама, оплодним сјечама на великим површинама и за газдинске класе трајних шумских засада, модел се дефинише дужином планског продукционог периода, начином њега и просјечном величином залихе

дрвета за нормални распоред класа старости, према одговарајућим приносним таблицама.

За газдинске класе шумских засада за које се планира превођење у природне високе шуме трајног стадија вегетације, модел се дефинише планираном дужином продукционог периода, начином њега и обнове састојина.

За газдинске класе изданачких шума за које се планира превођење у природне високе шуме трајног стадија вегетације мјерама њега и чистом сјечом и пошумљавањем, модел се дефинише планираном дужином продукционог периода, начином њега и обнове састојина.

За газдинске класе изданачких шума, у којима се планира трајни систем газдовања изданачких шума, за намјенску производњу модел се дефинише дужином планског продукционог периода и начином њега.

37.

Планирана количина и динамика сјеча по газдинским класама исказује се за сљедеће врсте дрвећа: јела, смрча, бијели бор, црни бор, остали четинари, буква, хрстови, племенити лишћари, воћкарице и остали лишћари; као и сљедеће класе: сви четинари заједно, сви лишћари заједно и све врсте дрвећа заједно, у кубним метрима масе крупног дрвета (дебљине изнад 7 цм).

38.

За газдинске класе високих шума са природном обновом, количина и динамика сјеча се планира на основу обиљежја модела газдинске класе и приказаног стања шума у газдинској класи, према елементима из тачке 17. ових елемената.

39.

За газдинске класе високих шума са природном обновом у којима преовладавају танка стабла, односно младе састојине у којима је стварна залиха мања од нормалне, планира се количина и динамика сјеча мања од запреминског прираста.

За газдинске класе високих шума са природном обновом у којима преовладавају дебља стабла, односно старије састојине у којима је стварна залиха дрвета већа од нормалне, може се планирати количина и динамика сјеча која је већа од запреминског прираста, с тим да залиха дрвета послје сјече у газдинској класи не буде мања од нормалне залихе.

40.

За газдинске класе високих шума са природном обновом у којима се примјењује систем газдовања скупинасто-преборним сјечама, односно систем газдовања преборним сјечама, количина и динамика сјеча се планира за цијелу површину газдинске класе. Планирана количина и динамика сјеча се реализује у току уређајног периода на цијелој површини газдинске класе.

За газдинске класе високих шума са природном обновом у којима се примјењује систем газдовања скупинастим сјечама, односно систем газдовања оплодним сјечама на великим површинама, планирају се два дијела количине и динамике сјеча: дио који ће се реализовати сјечама обнове и дио који ће се реализовати прорједама. Сваки дио планиране количине и динамике сјеча реализује се у току уређајног периода на оним дијелу површине газдинске класе за који је планиран.

41.

За газдинске класе деградираних високих шума, количина и динамика сјеча се планира на основу површина које ће се у наредном уређајном периоду третирати мјерама

њега и чистим сјечама са пошумљавањем и количине дрвета које ће се у истом периоду на тим површинама искористити.

Површина која ће се третирати у наредном уређајном периоду, планира се на основу сагледавања дугорочне динамике регенерације деградираних високих шума и дугорочних потреба за дрветом из тих шума.

42.

За газдинске класе шумских засада, количина и динамика сјеча се планира на основу обиљежја модела газдинске класе и приказаног стања шумских засада у газдинској класи, према подацима из тач. 20. и 21. ових елемената. Планирају се и реализују два дијела количине и динамике сјеча, у смислу тачке 40. став 2. ових елемената.

43.

За газдинске класе изданаčkih шума које ће се у наредном уређајном периоду преводити у високе шуме претежно мјерама њега, количина и динамика сјеча се планира на основу површина које ће се третирати у наредном уређајном периоду и интензитета прореда на тим површинама.

За газдинске класе изданаčkih шума које ће се у наредном уређајном периоду преводити у високе шуме трајног стадија вегетације претежно чистом сјечом и пошумљавањем, количина и динамика сјеча се планира на основу површина које ће се пошумљавати и залиха дрвета на тим површинама које ће се искористити.

44.

На површинама на којима се планирају чисте сјече изданаčkih шума у циљу превођења у високе шуме, планирају се и мјере за: спречавање ерозије земљишта, штета на другим парцелама и објектима, као и угрожавања биодиверзитета и општекорисних функција шума.

45.

За шумскопривредно подручје као цјелину, количина и динамика сјеча се планира по следећим категоријама шума: све високе шуме са природном обновом, узевши их заједно и поједине категорије ових шума у смислу тачке 8. ових елемената, деградиране високе шуме, шумски засади и изданаčke шуме.

Количина и динамика сјеча за категорије шума из става 1. ове тачке утврђује се сумирањем количине и динамике сјеча који је планиран за одговарајуће газдинске класе (сви четинари, сви лишћари и све врсте дрвећа).

46.

Планирана количина и динамика сјеча за све високе шуме са природном обновом, деградиране високе шуме и шумске засаде, у оквиру шумскопривредног подручја, приказују се по врстама дрвећа, дебљинским класама и техничким квалитетним класама, у смислу тач. 11. до 13. ових елемената.

47.

По господарским јединицама, подручјима кантона и подручјима општина, количина и динамика сјеча се планира за следеће четири категорије шума: високе шуме са природном обновом, деградиране високе шуме, шумски засади и изданаčke шуме.

Количина и динамика сјеча по господарским јединицама, подручјима кантона и подручјима општина утврђује се расподелом количине и динамике сјеча утврђеног за одговарајућу категорију шума, у оквиру шумскопривредног подручја, на господарске јединице, односно подручја општина за све четинаре, све лишћаре и све врсте дрвећа. Расподела се врши по подацима из тачке 25. односно тач. 17., 19., 20., 21. и 22. ових елемената.

48.

Планирана количина и динамика сјеча за високе шуме са природном обновом, у оквиру газдинске класе, господарске јединице, подручје кантона и подручја општине, не може се прекорачити.

49.

Од укупне планиране количине сјеча за уређајни период за високе шуме са природном обновом, у оквиру шумскопривредног подручја, годишње се реализује, по правилу, просјечна годишња количина сјеча.

Када се у једној години реализује више од просјечне годишње количине сјеча за високе шуме са природном обновом у оквиру шумскопривредног подручја, мора се у наредној години реализовати у тим шумама мање од просјечне годишње количине сјеча, за онолико за колико је раније реализовано више.

Када се у једној или више протеклих година уређајног периода реализује мање од просјечне годишње, односно вишегодишње количине сјеча за високе шуме са природном обновом, у оквиру шумскопривредног подручја, може се у наредним годинама уређајног периода реализовати преостали дио количине сјеча.

50.

Структура производње шумских дрвних сортимената утврђује се за шумскопривредно подручје господарске јединице, подручје кантона и подручја општине, на основу планиране количине и динамике сјеча за те јединице, по годинама реализације и укупно за уређајни период, за све четинаре, све лишћаре, све врсте дрвећа и за групе сортимената.

51.

План искориштавања шума садржи, за шумскопривредно подручје, приказ главних карактеристика технологија искориштавања које ће се примјењивати за поједине категорије шума у зависности од услова рада и план средстава рада која су потребна за реализацију планиране производње, по годинама реализације и за уређајни период.

52.

План шумскоузгојних радова утврђује се по газдинским класама. Сумирањем планова за газдинске класе, утврђује се план шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје.

53.

План шумскоузгојних радова за газдинске класе високих шума са природном обновом садржи: површине на којима ће се проводити природна обнова, обим пошумљавања потребан за комплетирање природне обнове састојина, мјере њега група шумских засада у састојинама и површине на којима ће се проводити њега природних састојина, по врстама њега.

План шумскоузгојних радова за газдинске класе деградираних високих шума садржи: површине на којима ће се вршити пошумљавање и мјере њега шумских засада које ће се подићи на тим површинама, по врстама њега.

План шумскоузгојних радова за газдинске класе постојећих шумских засада садржи: обим пошумљавања у циљу попуњавања засада, обим нових пошумљавања послје чистих сјеча засада и мјере њега шумских засада, по врстама њега.

План шумскоузгојних радова за газдинске класе изданаčkih шума садржи:

- а) површине на којима ће се мјерама њега проводити природна обнова, када се планира

индиректна конверзија изданаčkih шума у високе шуме.

- b) површине за пошумљавање настале чистом сјечом и мјере њега шумских засада које ће се подићи на тим површинама, по врстама њега.

54.

План шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје, поред сумарног прегледа планова садржи и:

- a) необрасле површине на којима ће се вршити пошумљавање и њега шумских засада које ће се подићи на тим површинама, по врстама њега;
- b) врсте и количине садног и сјеменског материјала потребног за извршење плана шумскоузгојних радова;
- c) средства рада потребна за извршење плана шумскоузгојних радова.

55.

План заштите шума утврђује се за шумскопривредно подручје као цјелину. Планом се утврђују: штеточине, узрочници болести и други штетни фактори од значаја за здравствено стање и степен оштећености шума, мјере које ће се проводити у циљу заштите шума и шумских засада те услови који ће се обезбједити за његово извршење.

56.

План заштите шума садржи одвојене цјелине које се односе на заштиту шума и шумских засада од:

- a) инсеката и других животиња (глодари, птице и дивљач);
- b) узрочника болести;
- c) пожара и
- d) других штетних фактора (абиотски, антропогени и други).

План садржи: опис штетног фактора, површине на којима је утврђено дјеловање, образложене мјере заштите и услове које је потребно обезбједити за провођење предложених мјера са приоритетима.

57.

Да би господарење шумама обезбједило одржање и побољшање биодиверзитета и осталих еколошких и социјалних функција шума, код израде планова господарења шумама и упутстава за реализацију шумскопривредне основе треба се водити рачуна о:

- a) усклађености шумскопривредне основе са: просторним плановима, водопривредном основом, ловнопривредном основом, евиденцијама које се воде у надлежном заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и федералним програмом управљања минералним сировинама и плановима управљања појединим минералним сировинама;
- b) газдовању заштићеним шумама и шумама посебне намјене у складу са разлозима и одлукама о њиховом проглашењу;
- c) забрани сјече или сабирања ендемских и угрожених биљних врста;
- d) заштити шумског хидро потенцијала и заштити земљишта код извођења радова у шуми;
- e) рационалном планирању количине и динамике сјеча и избора средстава рада у искориштавању шума која ће најмање утицати на нарушавање шумског екосистема;
- f) забрани голих сјеча на великим површинама у свим шумама;

- g) провођењу планова узгоја и заштите шума уз преферирање аутохтоних врста дрвећа код радова на пошумљавању.

58.

Инвестиције у изградњу шумских путева и остала инвестициона улагања утврђују се за шумскопривредно подручје као цјелину као сумар потребних улагања за реализацију планова шумскопривредне основе и садржи:

- a) план изградње и реконструкције шумских путева;
- b) план изградње осталих објеката;
- c) план набавки механизације и друге опреме инвестиционог карактера;
- d) план осталих инвестиционих улагања.

59.

План кориштења недрвних шумских производа, утврђује се за шумскопривредно подручје као цјелину. Овај план садржи:

- a) врсте и количине производа са ареалом распрострањености;
- b) услове које је потребно обезбједити за кориштење и/или производњу.

60.

Економско-финансијска анализа господарења шумама у наредном уређајном периоду садржи финансијске показатеље из којих се може закључити реалност планова шумскопривредне основе за шумскопривредно подручје као цјелину.

61.

Шумскопривредна основа је основни плански оквир регулисања газдовања подручјем крша и приватним шумама и израђује се за десетогодишњи период газдовања на нивоу општине. Шумскопривредна основа за подручје крша и приватне шуме садржи нарочито: уводни дио; стање шума у доба уређивања; анализу и оцјену досадашњег господарења шумама; планове господарења и развоја шума у складу са класификацијом шума и шумског земљишта за наредни уређајни период; количину и динамику сјеча по врстама дрвећа у крупном дрвету и структуру сортимената; обим и врсту шумско-узгојних радова и радова на заштити шума. Саставни дио шумскопривредне основе су шумско-привредне карте и прилози.

62.

Одредбе тачке 2. алинеја д) и тач. 8., 9., 10., 11., 12., 15., и 30., ових елемената у потпуности се односе и на израду шумскопривредних основа за подручје крша и приватне шуме.

Такође се на израду шумскопривредних основа за подручје крша и приватне шуме односе одредбе тачке 32. став 1. ал. а) и б) и став 2.

63.

Стање шума у доба уређивања, анализа и оцјена досадашњег господарења шумама, планови господарења и развоја шума у складу са класификацијом шума и шумског земљишта за наредни уређајни период, количина и динамика сјеча по врстама дрвећа у крупном дрвету и структура сортимената, обим и врста шумско-узгојних радова и радова на заштити шума, за подручје крша и приватне шуме приказују се по истим критеријима као за државне шуме.

За подручје крша примјењују се тач. 24., 25., 26., 27., 28 и 29, ових елемената, с тим што су класификационе јединице само категорије шума, а за приватне шуме по категоријама шума као класификационом јединицама, а за општину, катастарску општину и катастарску честицу по власницима шума као просторним јединицама.

64.

За приватне шуме израђује се прегледна карта за подручје општине, размјере 1:2.500 или 1:5.000 са уцртаним границама општине, катастарских општина и катастарских честица, путевима, насељеним мјестима и друго. Уколико се не располаже са картама наведених размјера, користе се карте у размјери које су до прије кориштене.

Као прилог шумскопривредне основе за приватне шуме израђује се елаборат са списковима катастарских честица по власницима, са основним ознакама на основу којих се, за сваку катастарску честицу и власника могу очитати потребни подаци из шумскопривредне основе.

Министар

Јерко Иванковић-Лијановић, с. р.

Na основу члана 19. став 2. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 42. хитној сједници 13.02.2014. године, доноси

ODLUKU O IZRADI, SADRŽAJU I PRIMJENI ŠUMSKOPRIVREDNIH OSNOVA

I.

Predmet ove odluke je izrada, sadržaj i primjena šumskoprivrednih osnova.

Šumama na prostoru jednog šumskoprivrednog područja gospodari se po odredbama šumskoprivredne osnove.

II.

Šumskoprivredna osnova za državne šume se donosi za period od deset godina i sadrži: uvodni dio sa razlozima za donošenje i popisom svih katastarskih parcela po katastarskim općinama koje ulaze u šumsko privredno područje; stanje šuma u doba uređivanja; analizu i ocjenu dosadašnjeg gospodarenja šumama; planove gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period; količinu i dinamiku sječa po vrstama drveća u krupnom drvetu i strukturu sortimenata; obim i vrstu šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma; površine za biološku reprodukciju šuma; mjere za održavanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma; investicije za izgradnju šumskih puteva, deminiranje i druga investiciona ulaganja; korištenje sekundarnih šumskih proizvoda i ekonomsko-finansijsku analizu gospodarenja šumama u narednom uređajnom periodu.

Sastavni dio šumskoprivredne osnove su šumsko-gospodarske karte, uređajni elaborati i knjige evidencija izvršenih sječa i šumsko-uzgojnih radova.

III.

Plan gospodarenja šumama i šumskim zemljištima iz tačke II. ove odluke sastoji se od: plana sječa, plana šumsko uzgojnih radova, plana proizvodnje i tehnologije rada, plana zaštite šuma, plana za očuvanje i unaprjeđenje diverziteta šumskih ekosistema, ekoloških i socijalnih funkcija šume, plana investicionih ulaganja sa posebnim osvrtom na održavanje i izgradnju šumske transportne infrastrukture i plana korištenja nedrvenih proizvoda šuma.

IV.

Šumskoprivrednu osnovu za državne šume donosi kantonalno ministarstvo nadležno za poslove šumarstva (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) uz pribavljenu saglasnost Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) koja se izdaje na

osnovu prijedloga stručne komisije i mišljenja jedinice lokalne samouprave.

Šumskoprivrednu osnovu za privatne šume donosi kantonalno ministarstvo na osnovu prijedloga stručne komisije i mišljenja jedinice lokalne samouprave.

V.

Bez pribavljene saglasnosti Federalnog ministarstva šumskoprivredna osnova za državne šume ne može se primjenjivati.

VI.

Korisnik šuma finansira izradu šumskoprivredne osnove za državne šume i odgovoran je za njenu pravovremenu izradu.

Korisnik šuma dužan je, najmanje 120 dana prije isteka roka važenja šumskoprivredne osnove, kantonalnom ministarstvu, uz zahtjev za izdavanje saglasnosti, dostaviti dva primjerka novoizrađene osnove i mišljenje jedinice lokalne samouprave na čijem području se ista treba realizovati.

Nadzor nad izradom šumsko privredne osnove vrši se putem kantonalnog ministarstva.

Izrada i nadzor nad izradom šumskoprivredne osnove za privatne šume finansira se iz budžeta kantona.

VII.

Šumskoprivrednu osnovu može izrađivati privredno društvo registrovano za obavljanje poslova u šumarstvu koje u stalnom radnom odnosu ima najmanje četiri diplomirana inženjera šumarstva/mastera šumarstva koji će raditi na izradi osnove, i to:

1. za uzgoj i zaštitu šuma,
2. uređivanje i otvaranje šuma,
3. iskorištavanje šuma i
4. ekonomiku u šumarstvu,

sa radnim iskustvom na navedenim poslovima od najmanje pet godina nakon završene visoke stručne spreme.

Federalno ministarstvo izdaje saglasnost za izradu šumskoprivredne osnove privrednom društvu koje ispunjava uslove iz stava 1. ove tačke.

Saglasnost za izradu šumskoprivredne osnove iz stava 2. ove tačke izdaje se na period od dvije godine.

VIII.

U prilogu ove odluke su Elementi za izradu šumskoprivredne osnove koji čine njen sastavni dio.

IX.

Federalna uprava za inspeksijske poslove - Šumarska inspekcija je ovlaštena i zadužuje se da vrši nadzor nad realizacijom šumskoprivredne osnove.

X.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Службеним новинама Федерације БиХ" i primjenjivat će se do donošenja propisa za oblast šumarstva na nivou Federacije Bosne i Hercegovine.

V. broj 243/2014

13. februara 2014. godine
Sarajevo

Premijer
Nermin Nikšić, s. r.

ELEMENTI ZA IZRADU ŠUMSKOPRIVREDNE OSNOVE

1.

Šumskoprivredna osnova je osnovni planski okvir za gazdovanje šumama na principu trajnosti proizvodnje i prihoda uz očuvanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih opštekorisnih funkcija šuma. Šumskoprivredna osnova se izrađuje za desetogodišnji period gazdovanja na nivou šumskoprivrednog područja kao cjeline, izuzetno se može izrađivati na nivou gospodarske jedinice.

Ukoliko se šumskoprivredna osnova izrađuje na nivou gospodarskih jedinica, tada dinamika izrade šumskoprivrednih osnova po gospodarskim jedinicama unutar jednog šumskoprivrednog područja ne može trajati duže od tri uzastopne godine. Kada se izrade sve šumskoprivredne osnove po gospodarskim jedinicama obavezno je napraviti sumarnu šumskoprivrednu osnovu za cijelo šumskoprivredno područje.

Šumskoprivredna osnova za šume u državnoj svojini sadrži naročito: uvodni dio; stanje šuma u doba uređivanja; analizu i ocjenu dosadašnjeg gospodarenja šumama; planove gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period; količinu i dinamiku sječa po vrstama drveća u krupnom drvetu i strukturu sortimenata; obim i vrstu šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma; površine za biološku obnovu šuma; mjere za održavanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma; investicije za izgradnju šumskih puteva, deminiranje i druga investiciona ulaganja; korištenje sekundarnih šumskih proizvoda i ekonomsko-finansijsku analizu gospodarenja šumama u narednom uređajnom periodu.

Sastavni dio šumskoprivredne osnove su šumsko-privredne karte, uređajni elaborati i knjige evidencija izvršenih sječa i šumsko-uzgojnih radova.

Pod biološkom obnovom šuma podrazumjeva se: priprema zemljišta za prirodno podmlađivanje, pošumljavanje neobraslog šumskog zemljišta, popunjavanje, njega i čišćenje šumskih kultura, prorjeđivanje sastojina, sanacija požarišta, prevođenje degradiranih sastojina u viši uzgojni oblik, doznaka stabala za sječu, rekonstrukciju i konverziju izdanačkih šuma, makija, šikara i šibljacka, zaštita šuma, projektovanje, izgradnja, rekonstrukcija i održavanje šumske infrastrukture.

2.

Uvodni dio šumskoprivredne osnove sadrži:

- razloge za izradu šumskoprivredne osnove;
- osnovne karakteristike šumskoprivrednog područja (geografski položaj, istorijski podaci, opis granica, imovinsko-pravno stanje, prirodne, orografske, hidrografske, klimatske, geološke, pedološke, vegetacijske, miniranost, ugroženost šuma od biljnih bolesti, štetočina, emisije štetnih agenasa, šumskih požara i dr.);
- posebna ograničenja u sistemu gazdovanja na dijelovima šumskoprivrednog područja od posebnog značaja (zaštićene šume i područja sa posebnom namjenom);
- osnovne karakteristike metodike rada koja se koristi pri izradi šumskoprivredne osnove (formiranje gazdinskih klasa, prikupljanje i obrada podataka i izrada planova).

3.

Stanje šuma se prikazuje po klasifikacionim i uređajnim jedinicama.

Klasifikacione jedinice su: gazdinske klase i kategorije šuma.

Uređajne jedinice su: šumskoprivredno područje, gospodarske jedinice, područje kantona, područja opština, odjeli i odsjeci.

Prikaz stanja šuma sadrži i klasifikaciju stabala.

4.

Gazdinske klase u visokim šumama sa prirodnom obnovom formiraju se na osnovu provedenih, pedoloških i vegetacijskih kartiranja, izdvajanja šumskih sastojina na osnovu tih kartiranja i njihovog svrstavanja u odgovarajuće proizvodne tipove šuma, na osnovu ekološko-proizvodnih i uzgojnih karakteristika tih sastojina.

Jedna gazdinska klasa obuhvata, po pravilu, šumske sastojine koje pripadaju jednom proizvodnom tipu šume. U slučajevima kada je proizvodni tip šume zastupljen sa manje od 2% visokih šuma u šumskoprivrednom području, može se spojiti sa drugim srodnim proizvodnim tipom šume, odnosno gazdinskom klasom.

5.

Pored kriterija iz tačke 4. ovih elemenata prilikom formiranja gazdinskih klasa visokih šuma sa prirodnom obnovom, kao poseban kriterij, uzima se stepen degradiranosti šume i zemljišta. Dijelovi šume u kojima se zbog velikog stepena degradiranosti ne može obezbijediti prirodna obnova, izdvajaju se na terenu, obilježavaju u posebne šumske sastojine i svrstavaju u degradirane visoke šume. To su dijelovi šume u kojima je stepen sklopa sastojine 0,4 ili manji za vrste drveća sjenke, odnosno 0,3 ili manji za vrste drveća svjetla, gdje je bonitet staništa peti ili četvrti, gdje je zemljište do te mjere zakorovljeno ili erodirano da nema gotovo nikakvih uslova za prirodno obnavljanje i gdje veličina tih dijelova šume iznosi preko 5 hektara.

6.

U šumskim zasadima (kulturama) gazdinske klase se formiraju prema pripadnosti staništa (potencijalno stanje) odvojeno za četinare i lišćare. Šumski zasadi se smatraju prijelaznim stadijem ka trajnom (prirodnom) stadiju šume i poprimaju formu uže kategorije šume. Pri tome se obuhvataju šumski zasadi sa procijenjenom drvnom masom i šumski zasadi bez procijenjene drvne mase, koje su izdvojene i na kartama obilježene kao sastojine šumskih zasada. Ne obuhvataju se grupe šumskih zasada koji su podignuti u sastojinama visokih šuma sa prirodnom obnovom u cilju kompletiranja obnove.

7.

U izdanačkim šumama koje će se prevoditi u visoke šume:

- pretežno mjerama njege;
 - pretežno čistom sječom i pošumljavanjem;
- gazdinske klase se formiraju na osnovu provedenih pedoloških i vegetacijskih kartiranja i drugih istraživanja.

U izdanačkim šumama koje se neće prevoditi u visoke šume, gazdinske klase se formiraju na osnovu zastupljenosti vrsta drveća.

8.

Prema uzgojnom obliku (stanju sastojine), gazdinske klase se svrstavaju u sljedeće kategorije šuma: visoke šume sa prirodnom obnovom, degradirane visoke šume, šumski zasadi i izdanacke šume.

U visoke šume sa prirodnom obnovom spadaju:

- bukove;
- čiste i mješovite jele i smrče i mješovite jele, smrče i bukve;
- čiste i mješovite bijelog i crnog bora;
- hrastova (kitnjaka, lušnjaka, sladuna, cera) i
- ostale visoke šume.

U degradirane visoke šume spadaju:

- bukove;
- čiste i mješovite jele i smrče i mješovite jele, smrče i bukve,
- čiste i mješovite bijelog i crnog bora;
- hrastova (kitnjaka, lušnjaka, sladuna, cera) i
- ostale visoke šume.

U šumske zasade spadaju:

- zasadi jele i smrče i jele, smrče i lišćara;
- zasadi bijelog i crnog bora i bijelog, crnog bora i lišćara;
- zasadi bukve;
- zasadi hrastova (kitnjaka, lušnjaka, sladuna, cera) i
- ostali šumski zasadi.

U izdanačke šume spadaju:

- a) bukove;
- b) hrastova (kitnjaka, lužnjaka, sladuna, cera);
- c) mješovite bukve i hrastova i
- d) ostale izdanačke šume.

9.

Goleti i neproduktivne površine svrstavaju se u sljedeće kategorije:

- a) goleti ispod gornje granice privredne šume (šiblji i goleti podesne za pošumljavanje) i
- b) neproduktivne površine u šumarskom pogledu (minirane šume i šume nepodesne za gazdovanje, krš i goleti nepodesne za pošumljavanje, stalne šumske čistine, šumske komunikacije preko 3 metra širine, trase dalekovoda i ostale neproduktivne površine).

10.

Stabla se klasifikuju po vrstama drveća, debljini (debljinske klase), starosti (dobni razredi), kvalitetu, zdravstvenom stanju i stepenu oštećenosti.

11.

U svim kategorijama šuma stabla se svrstavaju u sljedeće vrste drveća: jela, smrča, bijeli bor, crni bor, ostali četinari, bukva, hrastovi (kitnjak, lužnjak, sladun, cer), plemeniti lišćari, voćkarice i ostali lišćari, kao i u sljedeće klase: svi četinari zajedno, svi lišćari zajedno i sve vrste drveća zajedno.

12.

U visokim šumama sa prirodnom obnovom, degradiranim visokim šumama i šumskim zasadima stabla se po debljini svrstavaju u sljedeće debljinske klase: 5-10, 11-20, 21-30, 31-50, 51-80 i 81 > cm. Stabla tanja od 5 cm svrstavaju se u podmladak.

U izdanačkim šumama stabla se po debljini svrstavaju u iste debljinske klase kao u stavu 1. ove tačke, s tim što postoji još debljinska klasa 0-5 cm.

Stabla prsnog promjera 5,00 cm svrstavaju se u debljinsku klasu 5-10, od 10,00 cm u debljinsku klasu 11-20, a shodno istom i u ostale debljinske klase.

13.

U visokim šumama sa prirodnom obnovom, degradiranim visokim šumama i šumskim zasadima stabla se po kvalitetu svrstavaju u uzgojno-tehničke i tehničke klase.

Za klasifikaciju stabala prema kvalitetu, u skladu sa stavom 1. ove tačke primjenjuju se kriteriji koji su sadržani u Tablicama taksacionih elemenata visokih i izdanačkih šuma u SRBiH, Šumarski fakultet, Sarajevo 1990.

14.

U cilju prikazivanja stanja šuma po gazdinskim klasama, za svaku gazdinsku klasu izrađuje se spisak sastojina, po gospodarskim jedinicama, koje su svrstane u gazdinsku klasu i iskazuju površine dijelova gazdinske klase koji pripadaju pojedinim gospodarskim jedinicama kao i ukupna površina gazdinske klase.

15.

U cilju prikazivanja stanja šuma po kategorijama šuma, za svaku kategoriju šume izrađuje se spisak gazdinskih klasa koje su svrstane u kategoriju šume i iskazuju površine gazdinskih klasa i ukupna površina kategorije šume.

16.

Zaliha drveta, zapreminski prirast i drugi podaci o zapremini stabala, u svim kategorijama šuma, iskazuju se u kubnim metrima sveukupne drvene mase i mase krupnog drveta primjenom odgovarajućih tablica.

17.

Prikaz stanja visokih šuma sa prirodnom obnovom, po gazdinskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) ukupnu površinu, prosječni bonitet staništa za glavne vrste drveća i prosječni stepen sklopa sastojina;
- b) zalihi drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu tač. 11. i 12. ovih elemenata;
- c) procentualnu raspodjelu zalihe drveta po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;
- d) godišnji zapreminski prirast po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- e) drvenu masu stabala probne doznake po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- f) procentualnu raspodjelu drvene mase stabala probne doznake po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;
- g) stanje prirodnog podmlatka prema prosječnom broju biljaka po hektaru i uzrastu visine 10-50 cm, 51-130 cm i prsnog prečnika 0-5 cm, po vrstama drveća u smislu tačke 11. ovih elemenata;
- h) relativni udio površine koju treba pošumiti u cilju kompletiranja prirodne obnove sastojina;
- i) procentualnu raspodjelu oboljelih stabala i stabala prema stepenu oštećenosti po debljinskim klasama za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno.

18.

Maksimalne relativne greške procjene taksacionih elemenata visokih šuma sa prirodnom obnovom, određene na bazi 95% vjerovatnoće, ne mogu prelaziti sljedeće veličine za cijelo šumskoprivredno područje ili gospodarsku jedinicu (ako se radi šumskoprivredna osnova za gospodarsku jedinicu):

- a) $\pm 1\%$ za zalihe drveta svih vrsta drveća, svih debljinskih klasa i svih kvalitetnih klasa;
- b) $\pm 2\%$ za zapreminski prirast svih vrsta drveća i svih debljinskih klasa;
- c) $\pm 3\%$ za drvenu masu stabala probne doznake svih vrsta drveća, svih debljinskih klasa i svih kvalitetnih klasa;
- d) $\pm 4\%$ za broj biljaka, odnosno stabala prirodnog podmlatka svih vrsta drveća, za svaku klasu uzrasta posebno.

Prikaz izračunate greške procjene se iskazuje u šumskoprivrednoj osnovi po širim kategorijama, a u uređajnim elaboratima po klasifikacionim i uređajnim jedinicama izuzev odjela i odsjeka.

19.

Prikaz stanja degradiranih visokih šuma, po gazdinskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) ukupnu površinu, prosječni bonitet staništa za glavne vrste drveća i prosječni stepen sklopa sastojina;
- b) zalihi drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu tač. 11. i 12. stav 1. ovih elemenata;
- c) procentualnu raspodjelu zalihe drveta po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;
- d) godišnji zapreminski prirast, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- e) procentualnu raspodjelu oboljelih stabala i stabala prema stepenu oštećenosti po debljinskim klasama za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno.

20.

Prikaz stanja šumskih zasada, po gazdinskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) površinu sa procijenjenom zalihom drveta, površinu bez procijenjene zalihe drveta i ukupnu površinu, te prosječni bonitet staništa za glavne vrste drveća i prosječni stepen sklopa šumskih zasada sa procijenjenom zalihom drveta za gazdinsku klasu, odnosno kategoriju šuma kao cjelinu;
- b) zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu tač. 11. i 12. stav 1. ovih elemenata;
- c) procentualnu raspodjelu zalihe drveta po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;
- d) godišnji zapreminski prirast po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- e) drvenu masu probne doznake proreda, po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- f) stanje prirodnog podmlatka prema prosječnom broju biljaka po hektaru i uzrastu visine 10-50 cm, visine 50-130 cm i prsnog prečnika 0-5 cm, po vrstama drveća u smislu tačke 11. ovih elemenata;
- g) procentualnu raspodjelu oboljelih stabala i stabala prema stepenu oštećenosti po debljinskim klasama za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno.

21.

Stanje šumskih zasada, po gazdinskim klasama i kategorijama šuma, prikazuje se i po klasama starosti od po 20 godina. Po ovim klasama starosti prikazuje se površina i zaliha drveta po vrstama drveća za gazdinske klase, odnosno kategorije šumskih zasada.

22.

Prikaz stanja izdanačkih šuma, po gazdinskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) ukupnu površinu gazdinske klase, odnosno kategorije šume;
- b) zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu tač. 11. i 12. ovih elemenata;
- c) godišnji zapreminski prirast za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno.

23.

Na način utvrđen za izdanačke šume prikazuje se i stanje miniranih šuma i šuma nepodesnih za gazdovanja koje se nalaze na neproduktivnim površinama u šumarskom pogledu (tačka 9. ovih elemenata), s tim što se posebno tretiraju visoke, a posebno izdanačke šume.

24.

U šumskoprivrednoj osnovi stanje šuma se prikazuje po slijedecim uređajnim jedinicama: šumskoprivredno područje, gospodarska jedinica, područje kantona, područje opštine, odjel i odsjek.

25.

Za svaku uređajnu jedinicu, izuzev odjela i odsjeka, prikaz stanja šuma sadrži:

- a) za visoke šume sa prirodnom obnovom ukupnu površinu i podatke iz tačke 17. al. b) do f) i tačke 9. ovih elemenata;
- b) za degradirane visoke šume ukupnu površinu i elemente iz tačke 19. al. b) do e) ovih elemenata;
- c) za šumske zasade površinu sa procijenjenom zalihom drveta, površinu bez procijenjene zalihe drveta,

ukupnu površinu i elemente iz tačke 20. al. b) do g) i tačke 21. ovih elemenata;

- d) za izdanačke šume ukupnu površinu i podatke iz tačke 22. al. b) i c) ovih elemenata.

26.

Za šumskoprivredno područje i gospodarske jedinice prikazuju se dužina javnih i šumskih kamionskih puteva koji prolaze kroz šume i šumska zemljišta ili ih tangiraju i stepen otvorenosti šumskoprivrednog područja i gospodarskih jedinica, a posebno stepen otvorenosti svih visokih i svih izdanačkih šuma.

27.

U uređajnim elaboratima gospodarskih jedinica, koji su sastavni dio šumskoprivredne osnove, prikazuje se stanje izdvojenih šumskih sastojina. Prikaz stanja šumskih sastojina sadrži:

- a) spisak površina šumskih sastojina po odjeljenjima i odsjecima u gospodarskoj jedinici;
- b) za sastojine visokih šuma sa prirodnom obnovom: oznaku sastojine i njenu površinu, oznake pripadnosti gazdinskoj klasi, kategoriji šume, područje kantona i području opštine, stepen sklopa sastojine, bonitetni razred staništa po vrstama drveća, omjer smjese, zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, po jednom hektaru i na cijeloj površini sastojine i grešku procjene ukupne zalihe drveta pri 95% vjerovatnoće;
- c) za sastojine degradiranih visokih šuma podatke iz alineje b) ove tačke, izuzev greške procjene zalihe drveta;
- d) za sastojine šumskih zasada sa procijenjenom zalihom drveta podatke iz alineje b) ove tačke i starost sastojine;
- e) za sastojine izdanačkih šuma i za sastojine koje su nepodesne za gazdovanje: oznaku sastojine i njenu površinu, oznake pripadnosti gazdinskoj klasi, kategoriji šume, područje kantona i području opštine, omjer smjese, zalihi drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, po jednom hektaru i na cijeloj površini sastojine.

28.

Uređajni elaborat za svaku gospodarsku jedinicu sadrži i rekapitulacije odgovarajućih podataka iz tačke 27. ovih elemenata za dijelove gazdinskih klasa, kategorija šuma, područja kantona i područja opština.

Uređajni elaborat za šumskoprivredno područje sadrži i rekapitulacije odgovarajućih podataka iz tačke 27. ovih elemenata za gazdinske klase, kategorije šuma, gospodarske jedinice, područje kantona, područje opština i ukupno za šumskoprivredno područje.

29.

Sastavni dio šumskoprivredne osnove su šumsko-privredne karte:

- a) osnovna karta u koju se ucrtavaju: vanjske granice šumsko-gospodarskog područja, granice unutrašnje podjele šume, granice zaštićenih šuma i šuma sa posebnom namjenom, granice miniranih površina, šumske komunikacije i drugi objekti;
- b) pedološka karta;
- c) karte realne šumske vegetacije;
- d) karta proizvodnih tipova šuma (tipološka karta);
- e) karta gazdinskih klasa. Pored oznaka gazdinskih klasa, u ovu kartu se ucrtavaju javni i šumski kamionski putevi, kao i šumski kamionski putevi koji se planiraju za izgradnju u narednom uređajnom periodu;

- f) karta ugroženosti šuma od požara koja sadrži granice površina po stepenu ugroženosti, objekte protivpožarne zaštite, sve javne i šumske puteve, vodotoke, akumulacije, objekte privrednog društva i sve ostale objekte u šumi i na šumskom zemljištu, dalekovode, deponije i druge relevantne podatke.

Osnovna karta se izrađuje u mjerilu 1:10.000, a ostale karte u mjerilu najmanje 1:25.000.

30.

U dijelu šumskoprivredne osnove: "Analiza i ocjena dosadašnjeg gospodarenja šumama" upoređuje se i analizira stanje šuma prema prethodnoj i novoj šumskoprivrednoj osnovi, obrazlažu nastale razlike i vrši analiza i ocjena izvršenja planova prethodne šumskoprivredne osnove.

31.

Upoređujući stanje šuma prema prethodnoj i novoj šumskoprivrednoj osnovi naročito se analiziraju i obrazlažu razlike u pogledu:

- površina po kategorijama šuma i za šumskoprivredno područje;
- veličine i kvaliteta zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, a za šumske zasade i po klasama starosti, po kategorijama šuma i za šumskoprivredno područje;
- veličine zapreminskog prirasta po vrstama drveća, po kategorijama šuma i za šumskoprivredno područje;
- stepena otvorenosti svih visokih šuma, izdanačkih šuma i svih šuma i šumskog zemljišta za gospodarske jedinice i šumskoprivredno područje;
- zdravstvenog stanja i stepena oštećenosti stabala za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno po debljinskim klasama za gazdinske klase i šumskoprivredno područje.

32.

Analizira se i ocjenjuje izvršenje sljedećih planova prethodne šumskoprivredne osnove:

- količina i dinamika sječa po vrstama drveća i struktura sortimenata, a naročito se analizira način izvršenja etata s obzirom na primijenjeni sistem gazdovanja i površinu na kojoj je etat realizovan i ukazuje na prednosti i nedostatke;
- obim i vrsta šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma, a posebno se ukazuje na kvalitet izvršenih radova i konstatuje da li je pošumljavanje sadnjom izvršeno po obimu u skladu sa planiranim po šumskoprivrednoj osnovi, te na efekte provedenih mjera zaštite šuma;
- mjera na održavanju i poboljšanju biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma;
- investicije u izgradnju šumskih puteva i ostala investiciona ulaganja, a naročito se ukazuje na posljedice neizvršenih investicionih ulaganja za izgradnju šumskih puteva;
- ostali radovi biološke obnove šuma;
- korištenje nedrvenih šumskih proizvoda.

Pored analize i ocjene iz stava 1. ove tačke, daje se i kritička ocjena gazdovanja šumama u proteklom uređajnom periodu i ukazuje na mogućnosti unapređivanja gazdovanja u narednom uređajnom periodu.

33.

Na osnovu utvrđenog stanja šuma, analize i ocjene dosadašnjeg gospodarenja i utvrđenih ciljeva gospodarenja, šumskoprivredna osnova sadrži planove iz tačke 1. stav 3. ovih elemenata koji se izrađuju po obimu i dinamici.

Planovi moraju da budu usklađeni sa višestrukim opštekorisnim funkcijama šuma.

Kod izrade planova ne obuhvataju se šume koje su proglašene zaštićenim i šumama posebne namjene, kojima će se gazdovati u skladu sa odlukama o njihovom proglašenju.

34.

Planovi gospodarenja se izrađuju za gazdinske klase kao osnovne jedinice planiranja.

Za svaku gazdinsku klasu utvrđuje se cilj gospodarenja tako da se obezbijedi trajno povećanje prinosa šuma i unaprijede opštekorisne funkcije šuma.

Planovi gospodarenja za ostale jedinice planiranja izrađuju se na osnovu planova gospodarenja za gazdinske klase.

35.

Pri utvrđivanju cilja gospodarenja za gazdinsku klasu, vrši se izbor:

- vrsta drveća i njihovog omjera smjese na normalni sastav šume;
- sistema gospodarenja šumom koji će se primjenjivati u narednom uređajnom periodu;
- uzgojnog i strukturnog modela kome će se težiti u procesu gospodarenja šumom.

36.

Za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gospodarenja skupinasto-prebornim sječama i prebornim sječama, model se definiše veličinom normalne zalihe drveta i njenom strukturom po vrstama drveća i debljinskim klasama, prema odgovarajućim normalama za raznorodne šume, sa stanjem u sredini uređajnog perioda.

Za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gospodarenja skupinastim sječama, oplođnim sječama na velikim površinama i za gazdinske klase trajnih šumskih zasada, model se definiše dužinom planskog produkcionog perioda, načinom njega i prosječnom veličinom zalihe drveta za normalni raspored klasa starosti, prema odgovarajućim prinosnim tablicama.

Za gazdinske klase šumskih zasada za koje se planira prevođenje u prirodne visoke šume trajnog stadija vegetacije, model se definiše planiranom dužinom produkcionog perioda, načinom njega i obnove sastojina.

Za gazdinske klase izdanačkih šuma za koje se planira prevođenje u prirodne visoke šume trajnog stadija vegetacije mjerama njega i čistom sječom i pošumljavanjem, model se definiše planiranom dužinom produkcionog perioda, načinom njega i obnove sastojina.

Za gazdinske klase izdanačkih šuma, u kojima se planira trajni sistem gazdovanja izdanačkih šuma, za namjensku proizvodnju model se definiše dužinom planskog produkcionog perioda i načinom njega.

37.

Planirana količina i dinamika sječa po gazdinskim klasama iskazuje se za sljedeće vrste drveća: jela, smrča, bijeli bor, crni bor, ostali četinari, bukva, hrastovi, plemeniti lišćari, voćkarice i ostali lišćari; kao i sljedeće klase: svi četinari zajedno, svi lišćari zajedno i sve vrste drveća zajedno, u kubnim metrima mase krupnog drveta (debljine iznad 7 cm).

38.

Za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom, količina i dinamika sječa se planira na osnovu obilježja modela gazdinske klase i prikazanog stanja šuma u gazdinskoj klasi, prema elementima iz tačke 17. ovih elemenata.

39.

Za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima preovladavaju tanka stabla, odnosno mlade sastojine u

kojima je stvarna zaliha manja od normalne, planira se količina i dinamika sječa manja od zapreminskog prirasta.

Za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima preovladavaju deblja stabla, odnosno starije sastojine u kojima je stvarna zaliha drveta veća od normalne, može se planirati količina i dinamika sječa koja je veća od zapreminskog prirasta, s tim da zaliha drveta poslije sječe u gazdinskoj klasi ne bude manja od normalne zalihe.

40.

Za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gazdovanja skupinasto-prebornim sječama, odnosno sistem gazdovanja prebornim sječama, količina i dinamika sječa se planira za cijelu površinu gazdinske klase. Planirana količina i dinamika sječa se realizuje u toku uređajnog perioda na cijeloj površini gazdinske klase.

Za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gazdovanja skupinastim sječama, odnosno sistem gazdovanja oplođnim sječama na velikim površinama, planiraju se dva dijela količine i dinamike sječa: dio koji će se realizovati sječama obnove i dio koji će se realizovati prorjedama. Svaki dio planirane količine i dinamike sječa realizuje se u toku uređajnog perioda na onom dijelu površine gazdinske klase za koji je planiran.

41.

Za gazdinske klase degradiranih visokih šuma, količina i dinamika sječa se planira na osnovu površina koje će se u narednom uređajnom periodu tretirati mjerama njege i čistim sječama sa pošumljavanjem i količine drveta koje će se u istom periodu na tim površinama iskoristiti.

Površina koja će se tretirati u narednom uređajnom periodu, planira se na osnovu sagledavanja dugoročne dinamike regeneracije degradiranih visokih šuma i dugoročnih potreba za drvetom iz tih šuma.

42.

Za gazdinske klase šumskih zasada, količina i dinamika sječa se planira na osnovu obilježja modela gazdinske klase i prikazanog stanja šumskih zasada u gazdinskoj klasi, prema podacima iz tač. 20. i 21. ovih elemenata. Planiraju se i realizuju dva dijela količine i dinamike sječa, u smislu tačke 40. stav 2. ovih elemenata.

43.

Za gazdinske klase izdanačkih šuma koje će se u narednom uređajnom periodu prevoditi u visoke šume pretežno mjerama njege, količina i dinamika sječa se planira na osnovu površina koje će se tretirati u narednom uređajnom periodu i intenziteta proreda na tim površinama.

Za gazdinske klase izdanačkih šuma koje će se u narednom uređajnom periodu prevoditi u visoke šume trajnog stadija vegetacije pretežno čistom sječom i pošumljavanjem, količina i dinamika sječa se planira na osnovu površina koje će se pošumljavati i zaliha drveta na tim površinama koje će se iskoristiti.

44.

Na površinama na kojima se planiraju čiste sječe izdanačkih šuma u cilju prevođenja u visoke šume, planiraju se i mjere za: sprječavanje erozije zemljišta, šteta na drugim parcelama i objektima, kao i ugrožavanja biodiverziteta i opštekorisnih funkcija šuma.

45.

Za šumskoprivredno područje kao cjelinu, količina i dinamika sječa se planira po sljedećim kategorijama šuma: sve visoke šume sa prirodnom obnovom, uzevši ih zajedno i pojedine kategorije ovih šuma u smislu tačke 8. ovih elemenata, degradirane visoke šume, šumski zasadi i izdanačke šume.

Količina i dinamika sječa za kategorije šuma iz stava 1. ove tačke utvrđuje se sumiranjem količine i dinamike sječa koji je planiran za odgovarajuće gazdinske klase (svi četinari, svi lišćari i sve vrste drveća).

46.

Planirana količina i dinamika sječa za sve visoke šume sa prirodnom obnovom, degradirane visoke šume i šumske zasade, u okviru šumskoprivrednog područja, prikazuju se po vrstama drveća, debljinskim klasama i tehničkim kvalitetnim klasama, u smislu tač. 11. do 13. ovih elemenata.

47.

Po gospodarskim jedinicama, područjima kantona i područjima opština, količina i dinamika sječa se planira za sljedeće četiri kategorije šuma; visoke šume sa prirodnom obnovom, degradirane visoke šume, šumski zasadi i izdanačke šume.

Količina i dinamika sječa po gospodarskim jedinicama, područjima kantona i područjima opština utvrđuje se raspodjelom količine i dinamike sječa utvrđenog za odgovarajuću kategoriju šuma, u okviru šumskoprivrednog područja, na gospodarske jedinice, odnosno područja opština za sve četinare, sve lišćare i sve vrste drveća. Raspodjela se vrši po podacima iz tačke 25. odnosno tač. 17., 19., 20., 21. i 22. ovih elemenata.

48.

Planirana količina i dinamika sječa za visoke šume sa prirodnom obnovom, u okviru gazdinske klase, gospodarske jedinice, područje kantona i područja opštine, ne može se prekoračiti.

49.

Od ukupne planirane količine sječa za uređajni period za visoke šume sa prirodnom obnovom, u okviru šumskoprivrednog područja, godišnje se realizuje, po pravilu, prosječna godišnja količina sječa.

Kada se u jednoj godini realizuje više od prosječne godišnje količine sječa za visoke šume sa prirodnom obnovom u okviru šumskoprivrednog područja, mora se u narednoj godini realizovati u tim šumama manje od prosječne godišnje količine sječa, za onoliko za koliko je ranije realizovano više.

Kada se u jednoj ili više proteklih godina uređajnog perioda realizuje manje od prosječne godišnje, odnosno višegodišnje količine sječa za visoke šume sa prirodnom obnovom, u okviru šumskoprivrednog područja, može se u narednim godinama uređajnog perioda realizovati preostali dio količine sječa.

50.

Struktura proizvodnje šumskih drvnih sortimenata utvrđuje se za šumskoprivredno područje gospodarske jedinice, područje kantona i područja opštine, na osnovu planirane količine i dinamike sječa za te jedinice, po godinama realizacije i ukupno za uređajni period, za sve četinare, sve lišćare, sve vrste drveća i za grupe sortimenata.

51.

Plan iskorištavanja šuma sadrži, za šumskoprivredno područje, prikaz glavnih karakteristika tehnologija iskorištavanja koje će se primjenjivati za pojedine kategorije šuma u zavisnosti od uslova rada i plan sredstava rada koja su potrebna za realizaciju planirane proizvodnje, po godinama realizacije i za uređajni period.

52.

Plan šumskouzgojnih radova utvrđuje se po gazdinskim klasama. Sumiranjem planova za gazdinske klase, utvrđuje se plan šumskouzgojnih radova za šumskoprivredno područje.

53.

Plan šumskouzgojnih radova za gazdinske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom sadrži: površine na kojima će se

provoditi prirodna obnova, obim pošumljavanja potreban za kompletiranje prirodne obnove sastojina, mjere njege grupa šumskih zasada u sastojinama i površine na kojima će se provoditi njega prirodnih sastojina, po vrstama njege.

Plan šumskouzgojnih radova za gazdinske klase degradiranih visokih šuma sadrži: površine na kojima će se vršiti pošumljavanje i mjere njege šumskih zasada koje će se podići na tim površinama, po vrstama njege.

Plan šumskouzgojnih radova za gazdinske klase postojećih šumskih zasada sadrži: obim pošumljavanja u cilju popunjavanja zasada, obim novih pošumljavanja poslije čistih sječa zasada i mjere njege šumskih zasada, po vrstama njege.

Plan šumskouzgojnih radova za gazdinske klase izdanačkih šuma sadrži:

- površine na kojima će se mjerama njege provoditi prirodna obnova, kada se planira indirektna konverzija izdanačkih šuma u visoke šume.
- površine za pošumljavanje nastale čistom sječom i mjere njege šumskih zasada koje će se podići na tim površinama, po vrstama njege.

54.

Plan šumskouzgojnih radova za šumskoprivredno područje, pored sumarnog pregleda planova sadrži i:

- neobrasle površine na kojima će se vršiti pošumljavanje i njege šumskih zasada koje će se podići na tim površinama, po vrstama njege;
- vrste i količine sadnog i sjemenskog materijala potrebnog za izvršenje plana šumskouzgojnih radova;
- sredstva rada potrebna za izvršenje plana šumskouzgojnih radova.

55.

Plan zaštite šuma utvrđuje se za šumskoprivredno područje kao cjelinu. Planom se utvrđuju: štetočine, uzročnici bolesti i drugi štetni faktori od značaja za zdravstveno stanje i stepen oštećenosti šuma, mjere koje će se provoditi u cilju zaštite šuma i šumskih zasada te uslovi koji će se obezbijediti za njegovo izvršenje.

56.

Plan zaštite šuma sadrži odvojene cjeline koje se odnose na zaštitu šuma i šumskih zasada od:

- insekata i drugih životinja (glodari, ptice i divljač);
- uzročnika bolesti;
- požara i
- drugih štetnih faktora (abiotiski, antropogeni i drugi).

Plan sadrži: opis štetnog faktora, površine na kojima je utvrđeno djelovanje, obrazložene mjere zaštite i uslove koje je potrebno obezbijediti za provođenje predloženih mjera sa prioriteta.

57.

Da bi gospodarenje šumama obezbjedilo održanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma, kod izrade planova gospodarenja šumama i uputstava za realizaciju šumskoprivredne osnove treba se voditi računa o:

- usklađenosti šumskoprivredne osnove sa: prostornim planovima, vodoprivrednom osnovom, lovoprivrednom osnovom, evidencijama koje se vode u nadležnom zavodu za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa i federalnim programom upravljanja mineralnim sirovinama i planovima upravljanja pojedinim mineralnim sirovinama;
- gazdovanju zaštićenim šumama i šumama posebne namjene u skladu sa razlozima i odlukama o njihovom proglašenju;

- zabrani sječe ili sabiranja endemskih i ugroženih biljnih vrsta;
- zaštiti šumskog hidro potencijala i zaštiti zemljišta kod izvođenja radova u šumi;
- racionalnom planiranju količine i dinamike sječa i izbora sredstava rada u iskorištavanju šuma koja će najmanje uticati na narušavanje šumskog ekosistema;
- zabrani golih sječa na velikim površinama u svim šumama;
- provođenju planova uzgoja i zaštite šuma uz preferiranje autohtonih vrsta drveća kod radova na pošumljavanju.

58.

Investicije u izgradnju šumskih puteva i ostala investiciona ulaganja utvrđuju se za šumskoprivredno područje kao cjelinu kao sumar potrebnih ulaganja za realizaciju planova šumskoprivredne osnove i sadrži:

- plan izgradnje i rekonstrukcije šumskih puteva;
- plan izgradnje ostalih objekata;
- plan nabavki mehanizacije i druge opreme investicionog karaktera;
- plan ostalih investicionih ulaganja.

59.

Plan korištenja nedrvenih šumskih proizvoda, utvrđuje se za šumskoprivredno područje kao cjelinu. Ovaj plan sadrži:

- vrste i količine proizvoda sa arealom rasprostranjenosti;
- uslove koje je potrebno obezbijediti za korištenje i/ili proizvodnju.

60.

Ekonomsko-finansijska analiza gospodarenja šumama u narednom uređajnom periodu sadrži finansijske pokazatelje iz kojih se može zaključiti realnost planova šumskoprivredne osnove za šumskoprivredno područje kao cjelinu.

61.

Šumskoprivredna osnova je osnovni planski okvir regulisanja gazdovanja područjem krša i privatnim šumama i izrađuje se za desetogodišnji period gazdovanja na nivou opštine. Šumskoprivredna osnova za područje krša i privatne šume sadrži naročito: uvodni dio; stanje šuma u doba uređivanja; analizu i ocjenu dosadašnjeg gospodarenja šumama; planove gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period; količinu i dinamiku sječa po vrstama drveća u krupnom drvetu i strukturu sortimenata; obim i vrstu šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma. Sastavni dio šumskoprivredne osnove su šumsko-privredne karte i prilozi.

62.

Odredbe tačke 2. alineja d) i tač. 8., 9., 10., 11., 12., 15., i 30., ovih elemenata u potpunosti se odnose i na izradu šumskoprivrednih osnova za područje krša i privatne šume.

Također se na izradu šumskoprivrednih osnova za područje krša i privatne šume odnose odredbe tačke 32. stav 1. al. a) i b) i stav 2.

63.

Stanje šuma u doba uređivanja, analiza i ocjena dosadašnjeg gospodarenja šumama, planovi gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period, količina i dinamika sječa po vrstama drveća u krupnom drvetu i struktura sortimenata, obim i vrsta šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma, za područje krša i privatne šume prikazuju se po istim kriterijima kao za državne šume.

Za područje krša primjenjuju se tač. 24., 25., 26., 27., 28 i 29, ovih elemenata, s tim što su klasifikacione jedinice samo

kategorije šuma, a za privatne šume po kategorijama šuma kao klasifikacionom jedinicama, a za opštinu, katastarsku opštinu i katastarsku česticu po vlasnicima šuma kao prostornim jedinicama.

64.

Za privatne šume izrađuje se pregledna karta za područje opštine, razmjere 1:2.500 ili 1:5.000 sa ucrtanim granicama opštine, katastarskih opština i katastarskih čestica, putevima, naseljenim mjestima i drugo. Ukoliko se ne raspolaže sa kartama navedenih razmjera, koriste se karte u razmjeri koje su do prije korištene.

Kao prilog šumskoprivredne osnove za privatne šume izrađuje se elaborat sa spiskovima katastarskih čestica po vlasnicima, sa osnovnim oznakama na osnovu kojih se, za svaku katastarsku česticu i vlasnika mogu očitati potrebni podaci iz šumskoprivredne osnove.

Ministar

Jerko Ivanković-Lijanović, s. r.

Na temelju članka 19. stavak 2. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 42. žurnoj sjednici 13.02.2014. godine, donosi

ODLUKU O IZRADI, SADRŽAJU I PRIMJENI ŠUMSKOGOSPODARSKOG TEMELJA

I.

Predmet ove odluke je izrada, sadržaj i primjena šumskogospodarskih temelja.

Šumama na prostoru jednog šumskoprivrednog područja gospodari se po odredbama šumskogospodarske osnove.

II.

Šumskogospodarski temelj za državne šume se donosi za period od deset godina i sadrži: uvodni dio sa razlozima za donošenje i popisom svih katastarskih parcela po katastarskim općinama koje ulaze u šumsko gospodarsko područje; stanje šuma u doba uređivanja; analizu i ocjenu dosadašnjeg gospodarenja šumama; planove gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period; količinu i dinamiku sječa po vrstama drveća u krupnom drvetu i strukturu sortimenata; obim i vrstu šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma; površine za biološku reprodukciju šuma; mjere za održavanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma; investicije za izgradnju šumskih puteva, deminiranje i druga investiciona ulaganja; korištenje sekundarnih šumskih proizvoda i ekonomsko-financijsku analizu gospodarenja šumama u narednom uređajnom razdoblju.

Sastavni dio šumskogospodarskog temelja su šumsko-gospodarske karte, uređajni elaborati i knjige evidencija izvršenih sječa i šumsko-uzgojnih radova.

III.

Plan gospodarenja šumama i šumskim zemljištima iz tačke II. ove Odluke sastoji se od: plana sječa, plana šumsko uzgojnih radova, plana proizvodnje i tehnologije rada, plana zaštite šuma, plana za očuvanje i unaprijeđenje diverziteta šumskih ekosistema, ekoloških i socijalnih funkcija šume, plana investicionih ulaganja sa posebnim osvrtom na održavanje i izgradnju šumske transportne infrastrukture i plana korištenja nedrvenih proizvoda šuma.

IV.

Šumskogospodarski temelj za državne šume donosi kantonalno ministarstvo nadležno za poslove šumarstva (u

daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) uz pribavljenu suglasnost Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) koja se izdaje na osnovu prijedloga stručne komisije i mišljenja jedinice lokalne samouprave.

Šumskogospodarski temelj za privatne šume donosi kantonalno ministarstvo na osnovu prijedloga stručne komisije i mišljenja jedinice lokalne samouprave.

V.

Bez pribavljene suglasnosti Federalnog ministarstva šumskogospodarski temelj za državne šume ne može se primjenjivati.

VI.

Korisnik šuma financira izradu šumskogospodarskog temelja za državne šume i odgovoran je za njenu pravovremenu izradu.

Korisnik šuma dužan je, najmanje 120 dana prije isteka roka važenja šumskogospodarskog temelja, kantonalnom ministarstvu, uz zahtjev za izdavanje suglasnosti, dostaviti dva primjerka novoizrađene osnove i mišljenje jedinice lokalne samouprave na čijem području se ista treba realizirati.

Nadzor nad izradom šumskogospodarskog temelja vrši se putem kantonalnog ministarstva.

Izrada i nadzor nad izradom šumskogospodarskog temelja za privatne šume financira se iz proračuna kantona.

VII.

Šumskogospodarski temelj može izrađivati gospodarsko društvo registrirano za obavljanje poslova u šumarstvu koje u stalnom radnom odnosu ima najmanje četiri diplomirana inženjera šumarstva/mastera šumarstva koji će raditi na izradi osnove, i to:

1. za uzgoj i zaštitu šuma,
2. uređivanje i otvaranje šuma,
3. iskorištavanje šuma i
4. ekonomiku u šumarstvu,

sa radnim iskustvom na navedenim poslovima od najmanje pet godina nakon završene visoke stručne spreme.

Federalno ministarstvo izdaje suglasnost za izradu šumskogospodarskog temelja gospodarskom društvu koje ispunjava uvjete iz stavka 1. ove točke.

Suglasnost za izradu šumskogospodarskog temelja iz stavka 2. ove točke izdaje se na razdoblje od dvije godine.

VIII.

U privitku ove Odluke su Elementi za izradu šumskogospodarskog temelja koji čine njen sastavni dio.

IX.

Federalna uprava za inspeksijske poslove - Šumarska inspekcija je ovlaštena i zadužuje se da vrši nadzor nad realiziranjem šumskogospodarskog temelja.

X.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH" i primjenjivaće se do donošenja propisa za oblast šumarstva na nivou Federacije Bosne i Hercegovine.

V. broj 243/2014
13. veljače 2014. godine
Sarajevo

Premijer
Nermin Nikšić, v. r.

ELEMENTI ZA IZRADU ŠUMSKOGOSPODARSKE OSNOVE

1.

Šumskogospodarska osnova je osnovni planski okvir za gospodarenje šumama na principu potrajnosti proizvodnje i

prihoda uz očuvanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih općekorisnih funkcija šuma. Šumskogospodarska osnova se izrađuje za desetogodišnji period gospodarenja na nivou šumskogospodarskog područja kao cjeline, izuzetno se može izrađivati na nivou gospodarske jedinice.

Ukoliko se šumskogospodarska osnova izrađuje na nivou gospodarskih jedinica, tada dinamika izrade šumskogospodarskih osnova po gospodarskim jedinicama unutar jednog šumskogospodarskog područja ne može trajati duže od tri uzastopne godine. Kada se izrade sve šumskogospodarske osnove po gospodarskim jedinicama obavezno je napraviti sumarnu šumskogospodarsku osnovu za cijelo šumskogospodarsko područje.

Šumskogospodarska osnova za šume u državnoj svojini sadrži naročito: uvodni dio; stanje šuma u doba uređivanja; analizu i ocjenu dosadašnjeg gospodarenja šumama; planove gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period; količinu i dinamiku sječa po vrstama drveća u krupnom drvetu i strukturu sortimenata; obim i vrstu šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma; površine za biološku obnovu šuma; mjere za održavanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma; investicije za izgradnju šumskih putova, deminiranje i druga investiciona ulaganja; korištenje sekundarnih šumskih proizvoda i ekonomsko-financijsku analizu gospodarenja šumama u narednom uređajnom periodu.

Sastavni dio šumskogospodarske osnove su šumsko-gospodarske karte, uređajni elaborati i knjige evidencija izvršenih sječa i šumsko-uzgojnih radova.

Pod biološkom obnovom šuma podrazumjeva se: priprema zemljišta za prirodno podmlađivanje, pošumljavanje neobraslog šumskog zemljišta, popunjavanje, njega i čišćenje šumskih kultura, prorjeđivanje sastojina, sanacija požarišta, prevođenje degradiranih sastojina u viši uzgojni oblik, doznaka stabala za sječu, rekonstrukciju i konverziju izdanačkih šuma, makija, šikara i šibljacka, zaštita šuma, projektovanje, izgradnja, rekonstrukcija i održavanja šumske infrastrukture.

2.

Uvodni dio šumskogospodarske osnove sadrži:

- razloge za izradu šumskogospodarske osnove;
- osnovne karakteristike šumskogospodarskog područja (geografski položaj, istorijski podaci, opis granica, imovinsko-pravno stanje, prirodne, orografske, hidrografske, klimatske, geološke, pedološke, vegetacijske, miniranost, ugroženost šuma od biljnih bolesti, štetočina, emisije štetnih agenasa, šumskih požara i dr.);
- posebna ograničenja u sistemu gospodarenja na dijelovima šumskogospodarskog područja od posebnog značaja (zaštićene šume i područja sa posebnom namjenom).
- osnovne karakteristike metodike rada koja se koristi pri izradi šumskogospodarske osnove (formiranje gospodarskih klasa, prikupljanje i obrada podataka i izrada planova).

3.

Stanje šuma se prikazuje po klasifikacionim i uređajnim jedinicama.

Klasifikacione jedinice su: gospodarske klase i kategorije šuma.

Uređajne jedinice su: šumskogospodarsko područje, gospodarske jedinice, područje kantona, područja općina, odjeli i odsjeci.

Prikaz stanja šuma sadrži i klasifikaciju stabala.

4.

Gospodarske klase u visokim šumama sa prirodnom obnovom formiraju se na osnovu provedenih, pedoloških i vegetacijskih kartiranja, izdvajanja šumskih sastojina na osnovu tih kartiranja i njihovog svrstavanja u odgovarajuće proizvodne tipove šuma, na osnovu ekološkoproizvodnih i uzgojnih karakteristika tih sastojina.

Jedna gospodarska klasa obuhvata, po pravilu, šumske sastojine koje pripadaju jednom proizvodnom tipu šume. U slučajevima kada je proizvodni tip šume zastupljen sa manje od 2% visokih šuma u šumskogospodarskom području, može se spojiti sa drugim srodnim proizvodnim tipom šume, odnosno gospodarskom klasom.

5.

Pored kriterija iz točke 4. ovih elemenata prilikom formiranja gospodarskih klasa visokih šuma sa prirodnom obnovom, kao poseban kriterij, uzima se stupanj degradiranosti šume i zemljišta. Dijelovi šume u kojima se zbog velikog stupnja degradiranosti ne može obezbijediti prirodna obnova, izdvajaju se na terenu, obilježavaju u posebne šumske sastojine i svrstavaju u degradirane visoke šume. To su dijelovi šume u kojima je stupanj sklopa sastojine 0,4 ili manji za vrste drveća sjenke, odnosno 0,3 ili manji za vrste drveća svjetla, gdje je bonitet staništa peti ili četvrti, gdje je zemljište do te mjere zakorovljeno ili erodirano da nema gotovo nikakvih uvjeta za prirodno obnavljanje i gdje veličina tih dijelova šume iznosi preko 5 hektara.

6.

U šumskim zasadima (kulturama) gospodarske klase se formiraju prema pripadnosti staništa (potencijalno stanje) odvojeno za četinare i lišćare. Šumski zasadi se smatraju prijelaznim stadijem ka trajnom (prirodnom) stadiju šume i poprimaju formu uže kategorije šume. Pri tome se obuhvataju šumski zasadi sa procijenjenom drvnom masom i šumski zasadi bez procijenjene drvne mase, koje su izdvojene i na kartama obilježene kao sastojine šumskih zasada. Ne obuhvataju se grupe šumskih zasada koji su podignuti u sastojinama visokih šuma sa prirodnom obnovom u cilju kompletiranja obnove.

7.

U izdanačkim šumama koje će se prevoditi u visoke šume:

- pretežno mjerama njege;
 - pretežno čistom sječom i pošumljavanjem;
- gospodarske klase se formiraju na osnovu provedenih pedoloških i vegetacijskih kartiranja i drugih istraživanja.

U izdanačkim šumama koje se neće prevoditi u visoke šume, gospodarske klase se formiraju na osnovu zastupljenosti vrsta drveća.

8.

Prema uzgojnom obliku (stanju sastojine), gospodarske klase se svrstavaju u sljedeće kategorije šuma: visoke šume sa prirodnom obnovom, degradirane visoke šume, šumski zasadi i izdanačke šume.

U visoke šume sa prirodnom obnovom spadaju:

- bukove;
- čiste i mješovite jele i smrče i mješovite jele, smrče i bukve;
- čiste i mješovite bijelog i crnog bora;
- hrastova (kitnjaka, lužnjaka, sladuna, cera) i
- ostale visoke šume.

U degradirane visoke šume spadaju:

- bukove;
- čiste i mješovite jele i smrče i mješovite jele, smrče i bukve;
- čiste i mješovite bijelog i crnog bora;
- hrastova (kitnjaka, lužnjaka, sladuna, cera) i
- ostale visoke šume.

U šumske zasade spadaju:

- a) zasadi jele i smrče i jele, smrče i lišćara;
- b) zasadi bijelog i crnog bora i bijelog, crnog bora i lišćara;
- c) zasadi bukve;
- d) zasadi hrastova (kitnjaka, lužnjaka, sladuna, cera) i
- e) ostali šumski zasadi.

U izdanačke šume spadaju:

- a) bukove;
- b) hrastova (kitnjaka, lužnjaka, sladuna, cera);
- c) mješovite bukve i hrastova i
- d) ostale izdanačke šume.

9.

Goleti i neproduktivne površine svrstavaju se u sljedeće kategorije:

- a) goleti ispod gornje granice gospodarske šume (šibljaci i goleti podesne za pošumljavanje) i
- b) neproduktivne površine u šumarskom pogledu (minirane šume i šume nepodesne za gazdovanje, krš i goleti nepodesne za pošumljavanje, stalne šumske čistine, šumske komunikacije preko 3 metra širine, trase dalekovoda i ostale neproduktivne površine).

10.

Stabla se klasifikuju po vrstama drveća, debljini (debljinske klase), starosti (dobni razredi), kvalitetu, zdravstvenom stanju i stupnju oštećenosti.

11.

U svim kategorijama šuma stabla se svrstavaju u sljedeće vrste drveća: jela, smrča, bijeli bor, crni bor, ostali četinari, bukva, hrastovi (kitnjak, lužnjak, sladun, cer), plemeniti lišćari, voćkarice i ostali lišćari, kao i u sljedeće klase: svi četinari zajedno, svi lišćari zajedno i sve vrste drveća zajedno.

12.

U visokim šumama sa prirodnom obnovom, degradiranim visokim šumama i šumskim zasadima stabla se po debljini svrstavaju u sljedeće debljinske klase: 5-10, 11-20, 21-30, 31-50, 51-80 i 81 > cm. Stabla tanja od 5 cm svrstavaju se u podmladak.

U izdanačkim šumama stabla se po debljini svrstavaju u iste debljinske klase kao u stavu 1. ove tačke, s tim što postoji još debljinska klasa 0-5 cm.

Stabla prsnog promjera 5,00 cm svrstavaju se u debljinsku klasu 5-10, od 10,00 cm u debljinsku klasu 11-20, a shodno istom i u ostale debljinske klase.

13.

U visokim šumama sa prirodnom obnovom, degradiranim visokim šumama i šumskim zasadima stabla se po kvalitetu svrstavaju u uzgojno-tehničke i tehničke klase.

Za klasifikaciju stabala prema kvalitetu, u skladu sa stavkom 1. ove tačke primjenjuju se kriteriji koji su sadržani u Tablicama taksacionih elemenata visokih i izdanackih šuma u SRBiH, Šumarski fakultet, Sarajevo 1990.

14.

U cilju prikazivanja stanja šuma po gospodarskim klasama, za svaku gospodarsku klasu izrađuje se spisak sastojina, po gospodarskim jedinicama, koje su svrstane u gospodarsku klasu i iskazuju površine dijelova gazdinske klase koji pripadaju pojedinim gospodarskim jedinicama kao i ukupna površina gospodarske klase.

15.

U cilju prikazivanja stanja šuma po kategorijama šuma, za svaku kategoriju šume izrađuje se spisak gospodarskih klasa koje su svrstane u kategoriju šume i iskazuju površine gospodarskih klasa i ukupna površina kategorije šume.

16.

Zaliha drveta, zapreminski prirast i drugi podaci o zapremini stabala, u svim kategorijama šuma, iskazuju se u kubnim metrima sveukupne drvne mase i mase krupnog drveta primjenom odgovarajućih tablica.

17.

Prikaz stanja visokih šuma sa prirodnom obnovom, po gospodarskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) ukupnu površinu, prosječni bonitet staništa za glavne vrste drveća i prosječni stepen sklopa sastojina;
- b) zalihi drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu tač. 11. i 12. ovih elemenata;
- c) procentualnu raspodjelu zalihe drveta po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;
- d) godišnji zapreminski prirast po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- e) drvnu masu stabala probne doznake po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- f) procentualnu raspodjelu drvne mase stabala probne doznake po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;
- g) stanje prirodnog podmlatka prema prosječnom broju biljaka po hektaru i uzrastu visine 10-50 cm, 51-130 cm i prsnog prečnika 0-5 cm, po vrstama drveća u smislu tačke 11. ovih elemenata;
- h) relativni udio površine koju treba pošumiti u cilju kompletiranja prirodne obnove sastojina;
- i) procentualnu raspodjelu oboljelih stabala i stabala prema stupnju oštećenosti po debljinskim klasama za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno.

18.

Maksimalne relativne greške procjene taksacionih elemenata visokih šuma sa prirodnom obnovom, određene na bazi 95% vjerovatnoće, ne mogu prelaziti sljedeće veličine za cijelo šumskogospodarsko područje ili gospodarsku jedinicu (ako se radi šumskogospodarska osnova za gospodarsku jedinicu):

- a) $\pm 1 \%$ za zalihe drveta svih vrsta drveća, svih debljinskih klasa i svih kvalitetnih klasa;
- b) $\pm 2 \%$ za zapreminski prirast svih vrsta drveća i svih debljinskih klasa;
- c) $\pm 3 \%$ za drvnu masu stabala probne doznake svih vrsta drveća, svih debljinskih klasa i svih kvalitetnih klasa;
- d) $\pm 4 \%$ za broj biljaka, odnosno stabala prirodnog podmlatka svih vrsta drveća, za svaku klasu uzrasta posebno.

Prikaz izračunate greške procjene se iskazuje u šumskogospodarskoj osnovi po širim kategorijama, a u uređajnim elaboratima po klasifikacionim i uređajnim jedinicama izuzev odjela i odsjeka.

19.

Prikaz stanja degradiranih visokih šuma, po gazdinskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) ukupnu površinu, prosječni bonitet staništa za glavne vrste drveća i prosječni stepen sklopa sastojina;
- b) zalihi drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu tač. 11. i 12. stavak 1. ovih elemenata;
- c) procentualnu raspodjelu zalihe drveta po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;

- d) godišnji zapreminski prirast, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- e) procentualnu raspodjelu oboljelih stabala i stabala prema stepenu oštećenosti po debljinskim klasama za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno.

20.

Prikaz stanja šumskih zasada, po gospodarskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) površinu sa procijenjenom zalihom drveta, površinu bez procijenjene zalihe drveta i ukupnu površinu, te prosječni bonitet staništa za glavne vrste drveća i prosječni stepen sklopa šumskih zasada sa procijenjenom zalihom drveta za gospodarsku klasu, odnosno kategoriju šuma kao cjelinu;
- b) zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu toč. 11. i 12. stavak 1. ovih elemenata;
- c) procentualnu raspodjelu zalihe drveta po uzgojno-tehničkim klasama i tehničkim klasama, za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno;
- d) godišnji zapreminski prirast po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- e) drvenu masu probne doznake proreda, po debljinskim klasama, za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno;
- f) stanje prirodnog podmlatka prema prosječnom broju biljaka po hektaru i uzrastu visine 10-50 cm, visine 50-130 cm i prsnog prečnika 0-5 cm, po vrstama drveća u smislu točke 11. ovih elemenata;
- g) procentualnu raspodjelu oboljelih stabala i stabala prema stepenu oštećenosti po debljinskim klasama za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno.

21.

Stanje šumskih zasada, po gospodarskim klasama i kategorijama šuma, prikazuje se i po klasama starosti od po 20 godina. Po ovim klasama starosti prikazuje se površina i zaliha drveta po vrstama drveća za gospodarske klase, odnosno kategorije šumskih zasada.

22.

Prikaz stanja izdanačkih šuma, po gospodarskim klasama i kategorijama šuma, sadrži:

- a) ukupnu površinu gospodarske klase, odnosno kategorije šume;
- b) zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, u smislu toč. 11. i 12. ovih elemenata;
- c) godišnji zapreminski prirast za sve četinare zajedno, sve lišćare zajedno i sve vrste drveća zajedno.

23.

Na način utvrđen za izdanačke šume prikazuje se i stanje miniranih šuma i šuma nepodesnih za gospodarenje koje se nalaze na neproduktivnim površinama u šumarskom pogledu (točka 9. ovih elemenata), s tim što se posebno tretiraju visoke, a posebno izdanačke šume.

24.

U šumskogospodarskoj osnovi stanje šuma se prikazuje po slijedećim uređajnim jedinicama: šumskogospodarsko područje, gospodarska jedinica, područje kantona, područje općine, odjel i odsjek.

25.

Za svaku uređajnu jedinicu, izuzev odjela i odsjeka, prikaz stanja šuma sadrži:

- a) za visoke šume sa prirodnom obnovom ukupnu površinu i podatke iz točke 17. al. b) do f) i točke 9. ovih elemenata;
- b) za degradirane visoke šume ukupnu površinu i elemente iz točke 19. al. b) do e) ovih elemenata;
- c) za šumske zasade površinu sa procijenjenom zalihom drveta, površinu bez procijenjene zalihe drveta, ukupnu površinu i elemente iz točke 20. al. b) do g) i točke 21. ovih elemenata;
- d) za izdanačke šume ukupnu površinu i podatke iz točke 22. al. b) i c) ovih elemenata.

26.

Za šumskogospodarsko područje i gospodarske jedinice prikazuju se dužina javnih i šumskih kamionskih puteva koji prolaze kroz šume i šumska zemljišta ili ih tangiraju i stepen otvorenosti šumskogospodarskog područja i gospodarskih jedinica, a posebno stepen otvorenosti svih visokih i svih izdanačkih šuma.

27.

U uređajnim elaboratima gospodarskih jedinica, koji su sastavni dio šumskogospodarske osnove, prikazuje se stanje izdvojenih šumskih sastojina. Prikaz stanja šumskih sastojina sadrži:

- a) spisak površina šumskih sastojina po odjeljenjima i odsjecima u gospodarskoj jedinici;
- b) za sastojine visokih šuma sa prirodnom obnovom: oznaku sastojine i njenu površinu, oznake pripadnosti gospodarskoj klasi, kategoriji šume, područje kantona i području općine, stupanj sklopa sastojine, bonitetni razred staništa po vrstama drveća, omjer smjese, zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, po jednom hektaru i na cijeloj površini sastojine i grešku procjene ukupne zalihe drveta pri 95% vjerovatnoće;
- c) za sastojine degradiranih visokih šuma podatke iz alineje b) ove točke, izuzev greške procjene zalihe drveta;
- d) za sastojine šumskih zasada sa procijenjenom zalihom drveta podatke iz alineje b) ove točke i starost sastojine;
- e) za sastojine izdanačkih šuma i za sastojine koje su nepodesne za gospodarenje: oznaku sastojine i njenu površinu, oznake pripadnosti gospodarskoj klasi, kategoriji šume, područje kantona i području općine, omjer smjese, zalihi drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, po jednom hektaru i na cijeloj površini sastojine.

28.

Uređajni elaborat za svaku gospodarsku jedinicu sadrži i rekapitulacije odgovarajućih podataka iz točke 27. ovih elemenata za dijelove gazdinskih klasa, kategorija šuma, područja kantona i područja općina.

Uređajni elaborat za šumskogospodarsko područje sadrži i rekapitulacije odgovarajućih podataka iz točke 27. ovih elemenata za gazdinske klase, kategorije šuma, gospodarske jedinice, područje kantona, područje općina i ukupno za šumskogospodarsko područje.

29.

Sastavni dio šumskogospodarske osnove su šumskogospodarske karte:

- a) osnovna karta u koju se ucrtavaju: vanjske granice šumsko-gospodarskog područja, granice unutrašnje podjele šume, granice zaštićenih šuma i šuma sa posebnom namjenom, granice miniranih površina, šumske komunikacije i drugi objekti;

- b) pedološka karta;
- c) karte realne šumske vegetacije;
- d) karta proizvodnih tipova šuma (tipološka karta);
- e) karta gazdinskih klasa. Pored oznaka gazdinskih klasa, u ovu kartu se uctavaju javni i šumski kamionski putovi, kao i šumski kamionski putovi koji se planiraju za izgradnju u narednom uređajnom periodu;
- f) karta ugroženosti šuma od požara koja sadrži granice površina po stepenu ugroženosti, objekte protivpožarne zaštite, sve javne i šumske puteve, vodotoke, akumulacije, objekte gospodarskog društva i sve ostale objekte u šumi i na šumskom zemljištu, dalekovode, deponije i druge relevantne podatke.

Osnovna karta se izrađuje u mjerilu 1:10.000, a ostale karte u mjerilu najmanje 1:25.000.

30.

U dijelu šumskogospodarske osnove: "Analiza i ocjena dosadašnjeg gospodarenja šumama" upoređuje se i analizira stanje šuma prema prethodnoj i novoj šumskogospodarskoj osnovi, obrazlažu nastale razlike i vrši analiza i ocjena izvršenja planova prethodne šumskogospodarske osnove.

31.

Upoređujući stanje šuma prema prethodnoj i novoj šumskogospodarskoj osnovi naročito se analiziraju i obrazlažu razlike u pogledu:

- a) površina po kategorijama šuma i za šumskogospodarsko područje;
- b) veličine i kvaliteta zalihe drveta po vrstama drveća i debljinskim klasama, a za šumske zasade i po klasama starosti, po kategorijama šuma i za šumskogospodarsko područje;
- c) veličine zapreminskog prirasta po vrstama drveća, po kategorijama šuma i za šumskogospodarsko područje;
- d) stepena otvorenosti svih visokih šuma, izdanačkih šuma i svih šuma i šumskog zemljišta za gospodarske jedinice i šumskogospodarsko područje;
- e) zdravstvenog stanja i stepena oštećenosti stabala za sve četinare zajedno i sve lišćare zajedno po debljinskim klasama za gazdinske klase i šumskogospodarsko područje.

32.

Analizira se i ocjenjuje izvršenje sljedećih planova prethodne šumskogospodarske osnove:

- a) količina i dinamika sječa po vrstama drveća i struktura sortimenata, a naročito se analizira način izvršenja etata s obzirom na primijenjeni sistem gospodarenja i površinu na kojoj je etat realizovan i ukazuje na prednosti i nedostatke;
- b) mjera na održavanju i poboljšanju biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma;
- c) investicije u izgradnju šumskih putova i ostala investiciona ulaganja, a naročito se ukazuje na posljedice neizvršenih investicionih ulaganja za izgradnju šumskih putova;
- e) ostali radovi biološke obnove šuma;
- f) korištenje nedrvenih šumskih proizvoda.

Pored analize i ocjene iz stava 1. ove točke, daje se i kritička ocjena gospodarenja šumama u proteklom uređajnom

periodu i ukazuje na mogućnosti unapređivanja gospodarenja u narednom uređajnom periodu.

33.

Na osnovu utvrđenog stanja šuma, analize i ocjene dosadašnjeg gospodarenja i utvrđenih ciljeva gospodarenja, šumskogospodarska osnova sadrži planove iz točke 1. stav 3. ovih elemenata koji se izrađuju po obimu i dinamici.

Planovi moraju da budu usklađeni sa višestrukim općekorisnim funkcijama šuma.

Kod izrade planova ne obuhvataju se šume koje su proglašene zaštićenim i šumama posebne namjene, kojima će se gospodariti sukladno sa odlukama o njihovom proglašenju.

34.

Planovi gospodarenja se izrađuju za gospodarske klase kao osnovne jedinice planiranja.

Za svaku gospodarsku klasu utvrđuje se cilj gospodarenja tako da se obezbijedi trajno povećanje prinosa šuma i unaprijede općekorisne funkcije šuma.

Planovi gospodarenja za ostale jedinice planiranja izrađuju se na osnovu planova gospodarenja za gospodarske klase.

35.

Pri utvrđivanju cilja gospodarenja za gazdinsku klasu, vrši se izbor:

- a) vrsta drveća i njihovog omjera smjese na normalni sastav šume;
- b) sistema gospodarenja šumom koji će se primjenjivati u narednom uređajnom periodu;
- c) uzgojnog i strukturnog modela kome će se težiti u procesu gospodarenja šumom.

36.

Za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gospodarenja skupinastoprebornim sječama i prebornim sječama, model se definiše veličinom normalne zalihe drveta i njenom strukturom po vrstama drveća i debljinskim klasama, prema odgovarajućim normalama za raznorodne šume, sa stanjem u sredini uređajnog perioda.

Za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gospodarenja skupinastim sječama, oplodnim sječama na velikim površinama i za gospodarske klase trajnih šumskih zasada, model se definiše dužinom planskog produkcionog perioda, načinom njega i prosječnom veličinom zalihe drveta za normalni raspored klasa starosti, prema odgovarajućim prinosnim tablicama.

Za gospodarske klase šumskih zasada za koje se planira prevođenje u prirodne visoke šume trajnog stadija vegetacije, model se definiše planiranom dužinom produkcionog perioda, načinom njega i obnove sastojina.

Za gospodarske klase izdanačkih šuma za koje se planira prevođenje u prirodne visoke šume trajnog stadija vegetacije mjerama njega i čistom sječom i pošumljavanjem, model se definiše planiranom dužinom produkcionog perioda, načinom njega i obnove sastojina.

Za gospodarske klase izdanačkih šuma, u kojima se planira trajni sistem gospodarenja izdanačkih šuma, za namjensku proizvodnju model se definiše dužinom planskog produkcionog perioda i načinom njega.

37.

Planirana količina i dinamika sječa po gospodarskim klasama iskazuje se za sljedeće vrste drveća: jela, smrča, bijeli bor, crni bor, ostali četinari, bukva, hrastovi, plemeniti lišćari, vočkarice i ostali lišćari; kao i sljedeće klase: svi četinari zajedno, svi lišćari zajedno i sve vrste drveća zajedno, u kubnim metrima mase krupnog drveta (debljine iznad 7 cm).

38.

Za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom, količina i dinamika sječa se planira na osnovu obilježja modela gazdinske klase i prikazanog stanja šuma u gospodarskoj klasi, prema elementima iz točke 17. ovih elemenata.

39.

Za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima preovladavaju tanka stabla, odnosno mlade sastojine u kojima je stvarna zaliha manja od normalne, planira se količina i dinamika sječa manja od zapreminskog prirasta.

Za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima preovladavaju deblja stabla, odnosno starije sastojine u kojima je stvarna zaliha drveta veća od normalne, može se planirati količina i dinamika sječa koja je veća od zapreminskog prirasta, s tim da zaliha drveta poslije sječe u gospodarskoj klasi ne bude manja od normalne zalihe.

40.

Za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gospodarenja skupinasto-prebornim sječama, odnosno sistem gospodarenja prebornim sječama, količina i dinamika sječa se planira za cijelu površinu gospodarske klase. Planirana količina i dinamika sječa se realizuje u toku uređajnog perioda na cijeloj površini gospodarske klase.

Za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom u kojima se primjenjuje sistem gospodarenja skupinastim sječama, odnosno sistem gospodarenja oplodnim sječama na velikim površinama, planiraju se dva dijela količine i dinamike sječa: dio koji će se realizovati sječama obnove i dio koji će se realizovati prorjedama. Svaki dio planirane količine i dinamike sječa realizuje se u toku uređajnog perioda na onom dijelu površine gospodarske klase za koji je planiran.

41.

Za gospodarske klase degradiranih visokih šuma, količina i dinamika sječa se planira na osnovu površina koje će se u narednom uređajnom periodu tretirati mjerama njege i čistim sječama sa pošumljavanjem i količine drveta koje će se u istom periodu na tim površinama iskoristiti.

Površina koja će se tretirati u narednom uređajnom periodu, planira se na osnovu sagledavanja dugoročne dinamike regeneracije degradiranih visokih šuma i dugoročnih potreba za drvetom iz tih šuma.

42.

Za gospodarske klase šumskih zasada, količina i dinamika sječa se planira na osnovu obilježja modela gospodarske klase i prikazanog stanja šumskih zasada u gospodarskoj klasi, prema podacima iz toč. 20. i 21. ovih elemenata. Planiraju se i realizuju dva dijela količine i dinamike sječa, u smislu točke 40. stavak 2. ovih elemenata.

43.

Za gazdinske klase izdanačkih šuma koje će se u narednom uređajnom periodu prevoditi u visoke šume pretežno mjerama njege, količina i dinamika sječa se planira na osnovu površina koje će se tretirati u narednom uređajnom periodu i intenziteta proreda na tim površinama.

Za gospodarske klase izdanačkih šuma koje će se u narednom uređajnom periodu prevoditi u visoke šume trajnog stadija vegetacije pretežno čistom sječom i pošumljavanjem, količina i dinamika sječa se planira na osnovu površina koje će se pošumljavati i zaliha drveta na tim površinama koje će se iskoristiti.

44.

Na površinama na kojima se planiraju čiste sječe izdanačkih šuma u cilju prevođenja u visoke šume, planiraju se i mjere za:

spriječavanje erozije zemljišta, šteta na drugim parcelama i objektima, kao i ugrožavanja biodiverziteta i općekorisnih funkcija šuma.

45.

Za šumskogospodarsko područje kao cjelinu, količina i dinamika sječa se planira po sljedećim kategorijama šuma: sve visoke šume sa prirodnom obnovom, uzevši ih zajedno i pojedine kategorije ovih šuma u smislu točke 8. ovih elemenata, degradirane visoke šume, šumski zasadi i izdanačke šume.

Količina i dinamika sječa za kategorije šuma iz stavka 1. ove točke utvrđuje se sumiranjem količine i dinamike sječa koji je planiran za odgovarajuće gospodarske klase (svi četinari, svi lišćari i sve vrste drveća).

46.

Planirana količina i dinamika sječa za sve visoke šume sa prirodnom obnovom, degradirane visoke šume i šumske zasade, u okviru šumskogospodarskog područja, prikazuju se po vrstama drveća, debljinskim klasama i tehničkim kvalitetnim klasama, u smislu toč. 11. do 13. ovih elemenata.

47.

Po gospodarskim jedinicama, područjima kantona i područjima opština, količina i dinamika sječa se planira za sljedeće četiri kategorije šuma; visoke šume sa prirodnom obnovom, degradirane visoke šume, šumski zasadi i izdanačke šume.

Količina i dinamika sječa po gospodarskim jedinicama, područjima kantona i područjima općina utvrđuje se raspodjelom količine i dinamike sječa utvrđenog za odgovarajuću kategoriju šuma, u okviru šumskogospodarskog područja, na gospodarske jedinice, odnosno područja općina za sve četinare, sve lišćare i sve vrste drveća. Raspodjela se vrši po podacima iz točke 25. odnosno toč. 17., 19., 20., 21. i 22. ovih elemenata.

48.

Planirana količina i dinamika sječa za visoke šume sa prirodnom obnovom, u okviru gospodarske klase, gospodarske jedinice, područje kantona i područja općine, ne može se prekoračiti.

49.

Od ukupne planirane količine sječa za uređajni period za visoke šume sa prirodnom obnovom, u okviru šumskogospodarskog područja, godišnje se realizuje, po pravilu, prosječna godišnja količina sječa.

Kada se u jednoj godini realizuje više od prosječne godišnje količine sječa za visoke šume sa prirodnom obnovom u okviru šumskogospodarskog područja, mora se u narednoj godini realizovati u tim šumama manje od prosječne godišnje količine sječa, za onoliko za koliko je ranije realizovano više.

Kada se u jednoj ili više proteklih godina uređajnog perioda realizuje manje od prosječne godišnje, odnosno višegodišnje količine sječa za visoke šume sa prirodnom obnovom, u okviru šumskogospodarskog područja, može se u narednim godinama uređajnog perioda realizovati preostali dio količine sječa.

50.

Struktura proizvodnje šumskih drvnih sortimenata utvrđuje se za šumskogospodarsko područje gospodarske jedinice, područje kantona i područja općine, na osnovu planirane količine i dinamike sječa za te jedinice, po godinama realizacije i ukupno za uređajni period, za sve četinare, sve lišćare, sve vrste drveća i za grupe sortimenata.

51.

Plan iskorištavanja šuma sadrži, za šumskogospodarsko-područje, prikaz glavnih karakteristika tehnologija iskorištavanja koje će se primjenjivati za pojedine kategorije šuma u zavisnosti od uvjeta rada i plan sredstava rada koja su potrebna za

realizaciju planirane proizvodnje, po godinama realizacije i za uređajni period.

52.

Plan šumskouzgojnih radova utvrđuje se po gospodarskim klasama. Sumiranjem planova za gospodarske klase, utvrđuje se plan šumskouzgojnih radova za šumskogospodarsko područje.

53.

Plan šumskouzgojnih radova za gospodarske klase visokih šuma sa prirodnom obnovom sadrži: površine na kojima će se provoditi prirodna obnova, obim pošumljavanja potreban za kompletiranje prirodne obnove sastojina, mjere njege grupa šumskih zasada u sastojinama i površine na kojima će se provoditi njega prirodnih sastojina, po vrstama njege.

Plan šumskouzgojnih radova za gospodarske klase degradiranih visokih šuma sadrži: površine na kojima će se vršiti pošumljavanje i mjere njege šumskih zasada koje će se podići na tim površinama, po vrstama njege.

Plan šumskouzgojnih radova za gospodarske klase postojećih šumskih zasada sadrži: obim pošumljavanja u cilju popunjavanja zasada, obim novih pošumljavanja poslije čistih sječa zasada i mjere njege šumskih zasada, po vrstama njege.

Plan šumskouzgojnih radova za gospodarske klase izdanačkih šuma sadrži:

- površine na kojima će se mjerama njege provoditi prirodna obnova, kada se planira indirektna konverzija izdanačkih šuma u visoke šume.
- površine za pošumljavanje nastale čistom sječom i mjere njege šumskih zasada koje će se podići na tim površinama, po vrstama njege.

54.

Plan šumskouzgojnih radova za šumskogospodarsko područje, pored sumarnog pregleda planova sadrži i:

- neobrasle površine na kojima će se vršiti pošumljavanje i njege šumskih zasada koje će se podići na tim površinama, po vrstama njege;
- vrste i količine sadnog i sjemenskog materijala potrebnog za izvršenje plana šumskouzgojnih radova;
- sredstva rada potrebna za izvršenje plana šumskouzgojnih radova.

55.

Plan zaštite šuma utvrđuje se za šumskogospodarsko područje kao cjelinu. Planom se utvrđuju: štetočine, uzročnici bolesti i drugi štetni faktori od značaja za zdravstveno stanje i stepen oštećenosti šuma, mjere koje će se provoditi u cilju zaštite šuma i šumskih zasada te uslovi koji će se obezbijediti za njegovo izvršenje.

56.

Plan zaštite šuma sadrži odvojene cjeline koje se odnose na zaštitu šuma i šumskih zasada od:

- insekata i drugih životinja (glodari, ptice i divljač);
- uzročnika bolesti;
- požara i
- drugih štetnih faktora (abiotiski, antropogeni i drugi).

Plan sadrži: opis štetnog faktora, površine na kojima je utvrđeno djelovanje, obrazložene mjere zaštite i uslove koje je potrebno obezbijediti za provođenje predloženih mjera sa prioritetima.

57.

Da bi gospodarenje šumama obezbjedilo održanje i poboljšanje biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma, kod izrade planova gospodarenja šumama i uputstava za realizaciju šumskogospodarske osnove treba se voditi računa o:

- usklađenosti šumskogospodarske osnove sa: prostornim planovima, vodoskogospodarskom osnovom,

lovnogospodarskom osnovom, evidencijama koje se vode u nadležnom zavodu za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa i federalnim programom upravljanja mineralnim sirovinama i planovima upravljanja pojedinim mineralnim sirovinama;

- gospodarenju zaštićenim šumama i šumama posebne namjene sukladno sa razlozima i odlukama o njihovom proglašenju;
- zabrani sječe ili sabiranja endemskih i ugroženih biljnih vrsta;
- zaštiti šumskog hidro potencijala i zaštiti zemljišta kod izvođenja radova u šumi;
- racionalnom planiranju količine i dinamike sječa i izbora sredstava rada u iskorištavanju šuma koja će najmanje uticati na narušavanje šumskog ekosistema;
- zabrani golih sječa na velikim površinama u svim šumama;
- provođenju planova uzgoja i zaštite šuma uz preferiranje autohtonih vrsta drveća kod radova na pošumljavanju.

58.

Investicije u izgradnju šumskih puteva i ostala investiciona ulaganja utvrđuju se za šumskogospodarsko područje kao cjelinu kao sumar potrebnih ulaganja za realizaciju planova šumskogospodarske osnove i sadrži:

- plan izgradnje i rekonstrukcije šumskih putova;
- plan izgradnje ostalih objekata;
- plan nabavki mehanizacije i druge opreme investicionog karaktera;
- plan ostalih investicionih ulaganja.

59.

Plan korištenja nedravnih šumskih proizvoda, utvrđuje se za šumskogospodarsko područje kao cjelinu. Ovaj plan sadrži:

- vrste i količine proizvoda sa arealom rasprostranjenosti;
- uslove koje je potrebno obezbijediti za korištenje i/ili proizvodnju.

60.

Ekonomsko-financijska analiza gospodarenja šumama u narednom uređajnom periodu sadrži financijske pokazatelje iz kojih se može zaključiti realnost planova šumskogospodarske osnove za šumskogospodarsko područje kao cjelinu.

61.

Šumskogospodarska osnova je osnovni planski okvir regulisanja gospodarenja područjem krša i privatnim šumama i izrađuje se za desetogodišnji period gospodarenja na nivou općine. Šumskogospodarska osnova za područje krša i privatne šume sadrži naročito: uvodni dio; stanje šuma u doba uređivanja; analizu i ocjenu dosadašnjeg gospodarenja šumama; planove gospodarenja i razvoja šuma u skladu sa klasifikacijom šuma i šumskog zemljišta za naredni uređajni period; količinu i dinamiku sječa po vrstama drveća u krupnom drvetu i strukturu sortimenata; obim i vrstu šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma. Sastavni dio šumskogospodarske osnove su šumskogospodarske karte i prilozii.

62.

Odredbe točke 2. alineja d) i toč. 8., 9., 10., 11., 12., 15., i 30., ovih elemenata u potpunosti se odnose i na izradu šumskogospodarskih osnova za područje krša i privatne šume.

Takođe se na izradu šumskogospodarskih osnova za područje krša i privatne šume odnose odredbe točke 32. stavak 1. al. a) i b) i stavak 2.

